

João pe oexa uka pyre Apocalipse 'epy va'e oĩa

João pe oexa uka pyre apocalipse 'epy va'e oĩa

“Kova'e ma Jesus Cristo araka'eve guarã oikuua uka va'ekue. Ixupe Nhanderuete omboaxa va'ekue, guembiguai kuery pe ju oikuua uka aguã mba'emo are'ŷ'i re oiko va'erã, tenonderã omoĩ ma voiague rami vy. Ha'e rami vy ojeupeguia anjo ombou, guembiguai João pe oikuua uka aguã” (1.1).

Apóstolo João pe Jesus ojexa uka vy aipoe'i: “Ekyje eme. Xee ma jypy'igua ha'e opa vygua, oikove va'e guive aiko. Mba'eta amano va'ekue, teĩ aŷ ma aikove ju araka'e rã peve guarã. Areko avi omanogue retã rokẽ pe'aa. Ha'e nunga rupi embopara ke mba'emo rexa va'ekue, mba'emo aŷ oiko, ha'e araka'eve rã oiko va'erã guive”, he'i (1.17b-19). Ha'e gui ma omombe'u igreja kuery sete henda rupi ikuai va'e pegua João ombopara va'erã (capítulos 2-3). Ha'e gui ma ixupe oikuua uka raka'eve rã oiko va'erã. Mba'eta oiko 'rã Jesus remimbo'e kuery re opu'ã rei va'e ha'e ko yvy re mba'emo tuvixa va'e Nhanderuete omoingo rã. Ha'e gui opaa py Jesus Cristo ou jevy 'rã yva gui, yva pyau ha'e yvy pyau reve. Hexe huvixa kuery opu'ã rei teĩ ojekuua xapy'a 'rã pavẽ pe, mba'eta ha'e ma “Huvixave ikuai va'e Ruvixave, ha'e senhor ikuai va'e Senhor” (19.16).

Ha'e nunga rupi nhandepy'a guaxu ha'e nhaĩ atã 'rã Jesus re jajeroviaa py. Mba'emo oiko rã jaropo'aka 'rã, mba'eta Jesus ipo'aka ae ma mba'emo vai re, ha'e opaa ára py opo'akaa oexa uka 'rã pavẽ pe.

Jesus Cristo raka'eve guarã oikuua uka va'ekue re ijayvua

1 ¹Kova'e ma Jesus Cristo araka'eve guarã oikuua uka va'ekue. Ixupe Nhanderuete omboaxa va'ekue, guembiguai kuery pe ju oikuua uka aguã mba'emo are'ŷ'i re oiko va'erã, tenonderã omoĩ ma voiague rami vy. Ha'e rami vy ojeupeguia anjo ombou, guembiguai João pe oikuua uka aguã.

²Ha'e va'e ju omombe'u Nhanderuete ayvu Jesus Cristo oikuua uka va'ekue. Oexa va'ekue ha'e javi omombe'u.

³Ovy'a ete 'rā okuapy kova'e ayvu ogueroayvu, e'ŷ vy oendu rire ipara oĩa rupi ikuai va'e, mba'eta ára namombyryvei ma.^a

Ásia yvy re sete igreja ikuai va'e pe João oxaruraague

⁴Xee João axarura Ásia yvy re sete igreja ikuai va'e pygua kuery pe: Tove peẽ kuery tapendu penemboaxyha'e mby'a porã, aŷ oiko va'e, yma guive oiko va'ekue, ha'e araka'eve rã ou va'erã va'e guigua, henda openaaty renonde sete Nhe'ẽ ikuai va'e guigua,
⁵ha'e Cristo guigua guive. Ha'e va'e ma anhetẽ va'e mombe'ua ojeroviapy va'e oiko, omanogue mbyte gui ha'e ranhe ju onhemboete va'ekue, ha'e yvy re huvixave kuery ikuai va'e áryve Ipo'akapa va'e. Nhanderayvu vy nguguy py ae nhandejogua raka'e jajejavyague gui,
⁶ha'e gui nhanemoingo opo'akaa pyguarã ha'e Nguuete pegua sacerdote-rã. Ha'e ma taexakãmba ha'e ta'ipo'akapa araka'e rã peve. Amém.

⁷Ma'ẽ, arai rupi 'rã ou. Ha'e ramo oexa pavẽ 'rã, ipyxoare kuery voi. Yvy re ikuai va'e ha'e javi regua oexa vy ojae'opa 'rã okuapy. Anhetẽ ete va'e. Amém.^b

⁸Senhor Nhanderuete aipoe'i: "Xee ma jypy'igua ha'e opa vygua. Aŷ aiko, yma guive aiko va'ekue, ha'e raka'eve rã aju va'erã va'e, Ipo'akapa va'e aiko", he'i.

Jesus guexakã reve ojexa ukaague

⁹Xee João ma pende-irmão aiko, ha'e gui jaiko axya py, Nhanderuete po'akaa py ha'e Jesus re nhaĩ atãa py peẽ kuery irũ aiko. Peteĩ ypa'ũ Patmos 'epy va'e re aĩ va'ekue, Nhanderuete ayvu Jesus regua amombe'uague re.

¹⁰Ha'e gui ma Senhor ára py Nhe'ẽ re aiko vy xerakykue katy gui peteĩ aendu ijayvu atã va'e, mimby guaxu rami onhendu va'e.

¹¹Ha'e va'e ma aipoe'i xevy:

— Rexa va'e ke embopara kuaxia re, ha'e emondouka sete igreja ikuai va'e pe: Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardes, Filadélfia ha'e Laodicéia pygua pe — he'i.

¹²Ha'e ramo ajere aexa aguã xereve ijayvu va'e. Ajere vy sete tataendy renda aexa ouro guigua meme.

¹³Tataendy renda ikuai va'e mbyte peteĩ aexa avi ava ra'y rami ojekuaa va'e. Ha'e va'e ma ao puku py onhemonde, ha'e ipexo rupi oĩ ajukue ra'ykue ouro guigua.

¹⁴Inhakã re hi'a oĩ va'e ma vexa'i rague rami xiĩ, yro'y apĩ rami avi. Hexa ma tata rami hendy.

a 1.1-3 Apocalipse 22.6,7   b 1.7 Zacarias 12.10

¹⁵ Ipy ma overa va'e rami hendy, tata py omoexakā mbyre rami ojekuaa. Ijayvua ma yy tuvixa va'e revovo rami onhendu.^c

¹⁶ Opo oiporu kuaa regua py ma sete jaxy-tata oguereko. Ijuru gui ma peteī kyxe guaxu oē haīmbe jovai va'e. Hova ma kuaray ojope ratāa rami hexakā.

¹⁷ Ha'e gui aexa vy ipy yvýry ha'a ajupy omanogue rami. Ha'e ramo opo oiporu kuaa regua xere omoī vy aipoe'i:

— Ekyje eme. Xee ma jypy'igua ha'e opa vygua,

¹⁸ oikove va'e guive aiko. Mba'eta amano va'ekue, teī aŷ ma aikove ju araka'e rā peve guarā. Areko avi omanogue retā rokē pe'aa.

¹⁹ Ha'e nunga rupi embopara ke mba'emo rexâa va'ekue, mba'emo aŷ oiko, ha'e araka'eve rā oiko va'erā guive.

²⁰ Ha'e gui sete jaxy-tata xepo aiporu kuaa regua py areko va'e, ha'e sete tataendy renda ouro guigua rexâa va'e ma ndokuaa ukaai teri. Sete jaxy-tata ma anjo kuery sete igreja ikuai va'e pegua, ha'e rā sete tataendy renda ma sete igreja ae — he'i.

Éfeso pygua igreja kuery pe ombopara ukaague

2 ¹— Embopara Éfeso tetā py igreja kuery ikuai va'e pegua anjo pe:
“Po rami ijayvu opo oiporu kuaa regua re sete jaxy-tata oguereko va'e, ha'e sete tataendy renda ouro guigua mbyte rupi avi oiko va'e:

² “Xee aikuua peē kuery reko. Xevy pe pembaléapoa ha'e peī atāa voi aikuaapa, ha'e heko vai va'e kuery ayvu re ndapejapyxakaia guive. Pea'anga apóstolo onhemingo rive va'e, ha'e vy ijapu va'e memea peikuua.^d

³ Peī atāa, ha'e xerery rupi pendekuai ramo penderekro a'āa rā pendekuerai e'ŷ re peropo'akapa guive.

⁴ Ha'e rami avi penderekro regua peteī ma naxembovy'ai, mba'eta pejepe'a ma jypy'i mborayvu rupi pendekuaiague gui.^e

⁵ Penema'endu'a ke magui pa pe'aague re. Pejeko rerova ke, pendekuai ju jypy peikoague rami. Ha'e rami e'ŷ rā pēa py aju vy aipe'a 'rā pendevygua tataendy renda oīaty gui, pejeko rerova e'ŷ ramo.

⁶ Ha'e rami avi penderekro regua peteī oī xembovy'a va'e: Nicolaíta kuery reko ndapejou porāia. Ha'e va'e kuery reko ma xee voi ndajou porāi.

⁷ Ijapyxa oī va'e ke toendu igreja kuery pe Nhe'ē ijayvu rā. Mba'eta ogueropo'akapa va'ekue pe ame'ē 'rā Nhanderuete 'amba re yvyra tekove me'ēa hi'aī va'e'a ho'u aguā.”

Esmirna pygua igreja kuery pe ombopara ukaague

⁸— Ha'e gui Esmirna tetā py igreja kuery ikuai va'e pegua anjo pe ju embopara: “Po rami ijayvu jypy'igua ha'e opa vygua, omano va'ekue ri oikove ju va'e:

c 1.13-15 Daniel 7.13; 10.5-6; Ezequiel 43.2 d 2.2 2 Coríntios 11.13-15

e 2.4 Mateus 24.12,13

⁹“Xee aikuua pendekuai axy ha'e pendeporiaukue'i va'ea. Ha'e rami avi perekopa va'e guive. Aikuua avi judeu rami rive onhemingo va'e kuery pendere ijayvu rei okuapya. Ha'e va'e kuery ma Satanás peguarã rive onhemboaty va'e.

¹⁰Pekyje eme pendekuai axy aguã gui. Ma'ë, amongue peẽ kuery regua ma anha omboty uka 'rã nhuã py penderekoo aã aguã. Dez ára peve 'rã pendekuai axy. Pejerovia tema pemano peve. Ha'e ramo coroa-rã pãvý ame'ë 'rã tekove.^f

¹¹Ijapyxa oĩ va'e ke toendu igreja kuery pe Nhe'ë ijayvu rã. Mba'eta ogueropo'akapa va'ekue ma mokoõguea manoa py nda'ikuai axyi 'rã, peteïve henda py.”

Pérgamo pygua igreja kuery pe ombopara ukaague

¹²— Embopara ke Pérgamo tetã py igreja kuery ikuai va'e pegua anjo pe: “Po rami ijayvu kyxé guaxu haímbe jovai va'e oguereko va'e:

¹³“Xee aikuua tetã pendekuaia py Satanás renda ae.^g Ha'e rami tei xerery rupi pendekuaia re pei atã, ndapejepé'ai guive xere pejeroviaa gui, Antipas ojukaa ára voi. Ha'e va'e ma xevygua omombe'u porã ramo ojukaa va'ekue penderekoo Satanás renda oĩa py.

¹⁴Ha'e rami tei oiko avi penderekoo regua naxembovy'ai va'e, mba'eta peẽ kuery mbyte perekoo Balaão nhombo'league rupi ikuai va'e. Ha'e va'e ma Balaque ombo'e raka'e Israel kuery renonde nhuã omoõ aguã, mba'emo ra'angaa pe ome'ë mbyre gui ha'e kuery ho'u ha'e itavy rei okuapya aguã rami.

¹⁵Penembyte perekoo avi Nicolaíta kuery nhombo'ea rupi ikuai va'e.

¹⁶Ha'e nunga rupi pejeko rerova. Ha'e rami e'ŷ ramo aju voi 'rã pãa py, ha'e xejuru gui kyxé guaxu oẽ va'e py apu'a 'rã ha'e kuery rovai.

¹⁷Ijapyxa oĩ va'e ke toendu igreja kuery pe Nhe'ë ijayvu rã. Mba'eta ogueropo'akapa va'ekue pe ame'ë 'rã maná onhomí mbyre ha'e ita'i xií va'e guive. Ha'e va'e ita re ma tery pyau oĩ 'rã avave rei ndoikuaai va'e, ojopy va'e e'ŷ vy.”

Tiatira pygua igreja kuery pe ombopara ukaague

¹⁸— Embopara ke Tiatira tetã py igreja kuery ikuai va'e pegua anjo pe: “Po rami ijayvu Nhanderuete Ra'y tata rami hexa ha'e overa va'e rami ipy va'e:

¹⁹“Xee aikuua penderekoo, pendeporayvua, pejeroviaa, xevy pe pemb'a'epoaa ha'e pei atãa. Aikuua avi jypy'i pemb'a'epoague gui aŷ pemb'a'epoave.

²⁰Ha'e rami tei peteï oĩ penderekoo regua naxembovy'ai va'e, mba'eta kunha Jezabel ayvu re pejapyxaka. Ha'e va'e ma profeta ramigua rive

^f 2.10 Mateus 10.28; 1 Pedro 1.6,7   ^g 2.13 Filipenses 2.15

onhemoingo vy xerembiguai kuery ombo'ea rupi ombotavy, itavy rei ha'e mba'emo ra'angaa pe ome'ẽ mbyre gui ha'e kuery ho'u okuapy aguã.

²¹Ha'e va'e ma xee arõ are ma ojeko rerova aguã, teĩ itavy reia gui ndojeko rerovaxei.

²²Ma'ẽ, ajapo 'rã tupa py ojexavai ete oupy aguã rami, ha'e hexeve itavy rei va'ekue guive, kunha va'e ombo'ea rupi ikuiai gui ndojeko rerovai ramo.

²³Ajuka ete 'rã imemby ha'e ipi'a kuery. Ha'e ramo igreja kuery ha'e javi 'rã oikuua xee jopy'a ha'e nhokuraxõ re aikuaa pota va'ea. Ha'e rami vy peteĩ-teĩ pe ame'ẽ 'rã peikoague rekovia.

²⁴"Ha'e rã peẽ Tiatira pygua kuery mboae, ha'e kuery rami e'ŷ penhembo'e va'e, 'Satanás py'apy regua' he'ia re pepena e'ŷ va'e, peẽ kuery pe ma aipoa'e: Pendevy pe ndajapo ukai 'rã ipoyi va'e,

²⁵pova'e anho: Xee aju peve peĩ atã tema mba'emo peupity ma va'e re.

²⁶Mba'eta ogueropo'akapa, ha'e opa peve ajapo uka va'e rupi ikuai va'ekue pe ma ame'ẽ 'rã yvy regua kuery re ipo'aka aguã.

²⁷Ha'e ramo omo'arandu 'rã po pygua ferro guigua py, omboa'ypa 'rã mba'emo ryru nhae'ũ guigua rami rive.^h

²⁸Ha'e kuery pe voi ame'ẽ 'rã jaxy-tata ko'ẽ mbija, xevy pe xeru ome'ẽague rami avi.

²⁹Ijapyxa oĩ va'e ke toendu igreja kuery pe Nhe'ẽ ijayvu rã."

Sardes pygua igreja kuery pe ombopara ukaague

3 ¹— Sardes tetã py igreja kuery ikuai va'e pegua anjo pe embopara: "Po ramo ijayvu sete nhe'ẽ Nhanderuete guigua ha'e sete jaxy-tata oguereko va'e:

"Xee aikuua penderek. Pendevy pe 'Oikove va'e' ea teĩ omanogue peiko.

²Peiko kuaa pota ke, ha'e pemombaraete okuave'i teri teĩ omano aguã rami ikuai va'e, mba'eta xee aikuua Xeruete renonde opa mba'e py e'ŷ penderek porãa.

³Ha'e nunga rupi penema'endu'a ke ayvu pendu vy pendejee pemoi va'ekue re. Pemoi porã ju, ha'e pejeko rerova. Mba'eta ndapeiko kuaa potai ri ramo aju xapy'a 'rã imonda va'e rami, ndapeikuuai 'rã guive penderovai aju aguã hora.ⁱ

⁴Ha'e rami avi Sardes tetã py peẽ kuery regua mbovy'i avi ikuai oao nomongy'ai va'e. Ha'e va'e kuery heko porã va'e vy xerupive 'rã ikuai xiã va'e py onhemonde reve.

⁵Ogueropo'akapa va'ekue ma ha'e kuery rami avi 'rã onhemonde xiã va'e py. Peteĩve henda py hery namboguei 'rã kuaxia tekove oguereko va'e

h 2.27 Salmo 2.9   **i** 3.3 Lucas 12.35-40

kuery rery oĩa gui. Ha'e rami 'rāgue py hery amombe'u porã 'rā Xeru ha'e ixupegua anjo kuery renonde.

⁶Ijapyxa oĩ va'e ke toendu igreja kuery pe Nhe'ẽ ijayvu rã.”

Filadélfia pygua igreja kuery pe ombopara ukaague

⁷— Embopara ke Filadélfia tetã py igreja kuery ikuai va'e pegua anjo pe: “Po rami ijayvu iky'a e'ŷ ha'e anhetê va'e. Ha'e va'e ma oguerekó okẽ pe'aa Huvixave Davi rami ipo'aka aguã. Ha'e ramo oipe'aague avave rei nombotyai 'rā, ha'e ombotyague avave rei ndoipe'aai 'rā guive. Ha'e vy aipoe'i:

⁸“Xee aikuua pendereko. Ma'ẽ, penerononde amoĩ 'rā peteĩ okẽ ojepe'a va'e, avave rei nomboty kuaai va'erã, mba'eta amongue py ete'i penembarae tei va'eri xeayvu pemoĩ porã, napemombe'u e'yi guive xerery rupi peikoa.

⁹Ha'e gui Satanás peguarã onhemboaty va'e kuery, judeu rami rive onhemoingo tei ha'e'ŷ ikuai va'e ma ajapo 'rā oupa vy pendepy yvýry guenapy'ã re ikuai aguã rami. Ha'e ramo ha'e kuery oikuua 'rā xerembiayvu peikoa.

¹⁰Xeayvuague rami vy pei atã rire xee voi pendere apena porã 'rā jexavaia ára yvy jave re joeko a'ãarã ou va'e gui.

¹¹Aju 'rā are'ŷ'i re. Pendejee pemoĩ atã ke mba'emo peupity ma va'e, pendevygua coroa avave rei oipe'aa e'ŷ aguã.

¹²Mba'eta ogueropo'akapa va'ekue ajapo 'rā Xeruete ro iky'a e'ŷ va'e yta rami oĩ aguã. Ha'e va'e rire ndoipe'aavei 'rā ha'e gui. Ha'e kuery re amoĩ 'rā Xeruete rery, ha'e Xeruete pegua tetã rery guive. Ha'e va'e ma Jerusalém pyau, yva Xeruetea gui oguejy va'erã. Ha'e kuery re amoĩ avi 'rā xerery pyau.

¹³Ijapyxa oĩ va'e ke toendu igreja kuery pe Nhe'ẽ ijayvu rã.”

Laodicéia pygua igreja kuery pe ombopara ukaague

¹⁴— Embopara ke Laodicéia tetã py igreja kuery ikuai va'e pegua anjo pe: “Po rami ijayvu Anhetê ete va'e hery va'e, mba'eta ha'e va'e ma anhetê va'e mombe'ua ojeroviapy va'e, ha'e Nhanderuete omoingo va'ekue ha'e javi ypy. Ha'e vy aipoe'i:

¹⁵“Xee aikuua pendereko. Ha'e gui pei ma yro'yxã va'e'ŷ, nei haku va'e'ŷ. Penero'yxã e'ŷ vy penderaku va'e rire ha'eveve 'rāgue.

¹⁶Ha'e rami 'rāgue py haku vevui va'e rive peiko, nei napenderakui, nei napenero'yxãi. Ha'e rami rã xejuru gui rombojevy aguã rami aiko.^j

^j 3.15,16 “Haku va'e” he'ia ma Nhanderuete pe ete ikuai va'e, ha'e rã “Yro'yxã va'e” he'ia ma ixupe oikoxea nei oendu va'e'ŷ. Ha'e rã “Haku vevui va'e” he'ia ma ixupegua merami rive va'e.

¹⁷Mba'eta peē kuery 'Arekopa, aiko porā, xevy pe mba'eve ndoatai' peje.^k Ha'e rami teī ndapeikuuaai ov'y'a e'ŷ ete va'e peikoa. Omboetepy e'ŷ, iporiaukue, ára revegua e'ŷ ha'e ipire rei va'e peiko.

¹⁸Ha'e ramo xee romongeta xegui pejogua aguã ouro tata py oiky'a'o pyre oguerekopa va'e ete peiko aguã, ha'e ao xiĩ va'e py penhemonde aguã, pendepire reia pexa ukaa py peximba e'ŷ aguã. Xegui pejogua avi texa raxy poã penderexa py pemoi vy pexa porā ju aguã.

¹⁹Xerembiayvu kuery ha'e javive pe xeayvu amo'arandua rupi. Ha'e nunga rupi penekyre'ŷ ha'e pejeko rerova.

²⁰Ma'ë, okẽ py xe'aĩ anhenduka vy. Amongue xeayvu oendu vy okẽ oipe'a ramo aike 'rã hoo py. Hexeve akaru 'rã, ha'e voi okaru 'rã xereve.

²¹Mba'eta ogueropo'akapa va'ekue pe amboguapy 'rã xereve xerenda apenaaty yvýry, xee voi aropo'akapa rire Xeru reve henda yvýry aguapya rami avi.

²²Ijapyxa oĩ va'e ke toendu igreja kuery pe Nhe'ë ijayvu rã."

Nhanderuete renda oexaague

4 ¹Ha'e va'e rire ama'ë vy peteī okẽ aexa yva re ojep'e a va'e, ha'e teīgue ju aendu jypy'i ayvu aendu va'ekue. Mimby guaxu pu rami onhendu vy aipoe'i:

— Enhemboja ke ejuvy. Ha'e ramo aikuaa uka 'rã kova'e nunga rire mae ma mba'emo oiko va'erã, tenonderã omoi ma voiague rami vy — he'i.

²Ha'e ramove nhe'ë re aiko vy peteī tenda aexa yva re huvixa openaaty oĩ va'e, ha'e tenda py peteī oguapy oiny va'e guive.

³Oguapy oiny va'e rova ma ita jaspe ha'e sardônio rami hexakã. Henda yvýry rupi ojekuaa peteī karugua esmeralda rami hexakã va'e.

⁴Tenda yvýry rupi ikuai avi vinte e quatro tenda mboae. Ha'e va'e áry ma vinte e quatro tujakueve joe opena va'ety oguapy okuapy onhemondea xiĩ va'e. Ha'e va'e kuery akã re oĩ coroa ouro guigua.

⁵Mbytegua tenda oĩ va'e gui oẽ overa va'e, ayvu ha'e yapu. Tenda renonde ma sete tataendy oĩ. Ha'e va'e ma sete nhe'ë Nhanderuete guigua.

⁶Tenda renonde oĩ avi peteī henda yupá vidro guigua rami ojekuaa va'e, itaendy rami hexakã va'e. Ha'e gui mbyte py, tenda ijyvýry rupi ikuai irundy temimoingo kuery. Ha'e va'e kuery jovaive re ma hexa oimba va'e, henonde katy ha'e hakykue katy guive.

⁷Temimoingo jypyguia ma guarý rami ojekuaa, mokoia ma vaka ra'y rami, mboapya ma ava rami hova va'e, ha'e rã irundy ma taguato tuvixa va'e oveve oikovy va'e rami.

⁸Irundy temimoingo ikuai va'e peteī-teī ma mboapy meme ipepo va'e. Opa rupi hexa oĩ va'e, hi'áry ha'e hyepy rupi. Ara py ha'e pyávy optytu'u e'ŷ re aipoe'i:

— Iky'a e'ŷ, iky'a e'ŷ, iky'a e'ŷ va'e ma Senhor Nhanderuete Ipo'akapa va'e. Yma guive oiko va'ekue ae, aŷ oiko, ha'e raka'eve rã ou va'erã va'e — he'i okuapy.¹

⁹Ha'e gui tenda py oguapy oiny va'e araka'e rã peve guarã oiko va'e pe temimoingo kuery oporaei okuapy. Omboete ha'e oguerovy'a ramo ¹⁰vinte e quatro tujakueve joe opena va'ety voi guenapy'ã re ikuai, tenda py oguapy oiny va'e araka'e rã peve guarã oiko va'e renonde. Omboete vy tenda renonde omombo ojeupegua coroa. Ha'e vy aipoe'i:

11— Senhor Oreruete, ndee ma ha'eve rombojerovia, romboete ha'e ndepo'akaa roguerovy'a aguã, mba'eta opa mba'e moingoare reiko. Ndee ae reipotaa rami vy ha'e nunga ha'e javi remoingo ramo oiko raka'e — he'i okuapy.

Vixa'i ra'y kuaxia para oipe'a rã oexaague

5 ¹Ha'e gui aexa rã tenda py oguapy oiny va'e opo oiporu kuua regua py oguereko peteĩ kuaxia para onhemama va'e. Ha'e va'e py rupi ha'e hi'áry rupi ipara va'e oĩ. Sete henda py ombojaague ikuai.

²Ha'e gui peteĩ aexa avi anjo imbaraete va'e. Ha'e va'e ijayvu atã vy aipoe'i:

— Mava'e tu ha'eve kuaxia para mbojaague ikuai va'e omboi vy oipe'a aguã? — he'i.

³Ha'e rami teĩ yva re, yvy re ha'e yvy guýry avave rei jipoí kuaxia para oipe'a aguã ha'eve va'e, neĩ kuaxia re oma'ẽ aguã voi nda'evei.

⁴Ha'e ramo xee ajae'o vaipa, mba'eta avave rei ndojouai kuaxia para oipe'a aguã ha'eve va'e, neĩ oma'ẽ aguã.

⁵Ha'e rami teĩ tujakueve joe opena va'ety regua peteĩ aipoe'i xevy:

— Ejae'o eme. Ma'ë, Judá regua guary ipo'aka ma, Davi rapokue renhoi'epy va'e. Ha'e rami rire ha'e va'e ae ha'eve kuaxia mbojaa sete ikuai va'e omboi vy oipe'a aguã — he'i.

⁶Ha'e ramo peteĩ aexa tenda ha'e irundy temimoingo kuery ha'e tujakueve ikuai va'e mbyte hi'aĩ va'e, Vixa'i ra'y ojuka pyre rami ojekuaa. Ha'e va'e re ma sete hakua oĩ, ha'e sete hexa avi. Hexa ma sete nhe'ẽ Nhanderuete guigua yvy jave rupi omondouka va'e.^m

⁷Ha'e gui Vixa'i ra'y ou vy ojopy kuaxia para tenda py oguapy oiny va'e oiporu kuua regua gui.

8 Kuaxia para Vixa'i ra'y ojopy ramo henonde irundy temimoingo kuery guenapy'ã re ikuai, ha'e vinte e quatro tujakueve voi. Peteĩ-teĩ opo py

^m 5.6 Vixa'i ra'y ojuka pyre rami ojekuaa va'e ma Jesus Cristo ae (Isaías 53.6-12; João 1.29; Filipenses 2.5-11). Ha'e rã hexa ma Zacarias 4.10 py omombe'u porâve.

1 4.6-8 Ezequiel 1.4-10; Isaías 6.3

oguereko mba'epu ixā reta va'e ha'e hy'a'i ouro guigua, heakuā porā va'e oapy va'erā tynyē va'e. Ha'e va'e ma iky'a e'ŷ va'e kuery onhembo'ea.

⁹Ha'e kuery ma mboraei pyau omonhendu vy aipoe'i:

— Ndee ma ha'eve kuaxia para rejopy vy imbojaaj reipe'a aguā. Mba'eta ndejukaa va'ekue, ha'e nderuguy py Nhanderuete peguarā rejogua joegua e'ŷ-e'ŷ, amboae rami ijayvu va'e, amboae yvy regua, ha'e amboae regua kuery ha'e javi gui.

¹⁰Nhanderuete po'akaa pyguarā remoingo, ixupegua sacerdote-rā guive. Ha'e ramo ha'e kuery huvixa rami 'rā joguereko yvy re — he'i okuapy.

¹¹Ha'e gui teīgue ju ama'ẽ vy peteī ayvu aendu tenda yvýry anjo kuery mbovy e'ŷ ikuai va'e oporaei rā. Ha'e va'e kuery ma temimoingo kuery ha'e tujakueve yvýry mbovy rei e'ŷ ikuai, jaipapapa kuaa aguā rami rei e'ŷ.

¹²Oporaei atā vy aipoe'i okuapy:

— Vexa'i ra'y ojuka pyre pe ma ha'eve “Ipo'akapa va'e, oguerekopa, hi'arandu ha'e imbaraete va'e” 'ea aguā. Ha'eve omboetea aguā, oguerovy'a ha'e ombojerovia pavē aguā guive — he'i okuapy.

¹³Ha'e gui aendu rā yva re, yvy, yvy guýry ha'e ye'ẽ áry temimoingo ikuai va'e ha'e javi aipoe'i:

— Tove tenda py oguapy va'e ha'e Vexa'i ra'y tombojeroviaa, tomboetea, toguerovy'aa, ha'e ta'ipo'akapa araka'e rā peve — he'i okuapy.

¹⁴Ha'e ramo irundy temimoingo kuery ombovai vy

— Anhetē ete — he'i. Tujakueve voi guenapy'ã re ikuai vy omboete okuapy.

Jypygua kuaxia para mbojaague Vexa'i ra'y omboi rā oexaague

6 ¹Ha'e gui aexa rā Vexa'i ra'y omboi kuaxia para mbojaague sete oĩ va'e regua jypygua. Ha'e gui aendu irundy temimoingo kuery va'e regua yapu ratā va'e rami ijayvu rā. Ha'e vy

— Enhemboja ke ejuvy — he'i.

²Ha'e ramo aexa rā ou peteī kavaju xiī va'e. Ha'e va'e árygua ma guyrapa oguereko, ha'e ixupe ome'ẽa coroa. Ha'e ramo joe ipo'aka ovv, ipo'akave aguā.”

Kuaxia para mbojaague mokoĩa va'e omboi rā oexaague

³Ha'e gui kuaxia para mbojaague mokoĩa va'e omboi jave mokoĩa temimoingo aendu

— Enhemboja ke ejuvy — he'i rā.

⁴Ha'e gui aexa rā oẽ kavaju mboae, pytā va'e. Ha'e va'e árygua pe ma ome'ẽa yvy regua kuery ojapo aguā peteī rami ve'ŷ ikuai aguā rami, peteī-teī jojuka aguā. Ixupe ome'ẽa avi peteī kyxe guaxu.

n 6.1-17 Mateus 24.4-14

Kuaxia para mbojaague mboapya va'e omboi rā oexaague

⁵ Kuaxia para mbojaague mboapya va'e omboi jave aendu mboapya temimoingo

— Enhemboja ke ejuvy — he'i rā.

Ha'e gui aexa rā ou peteī kavaju huū va'e. Ha'e va'e árygua ma opo py oguereko mba'emo opejaa.

⁶ Peteī ayvu aendu avi irundy temimoingo kuery mbyte gui rami onhendu vale. Ha'e vy aipoe'i:

— Peteī ryru'i trigo ma peteī ára repy re 'rā ovendea. Mboapy ryru cevada voi 'rā peteī ára repy re ovendea. Ha'e rami teī embovaipa eme azeite ha'e vinho — he'i.

Kuaxia mbojaague irundaya va'e omboi rā oexaague

⁷ Ha'e gui Vexa'i ra'y kuaxia para mbojaague irundaya va'e omboi jave aendu irundaya temimoingo

— Enhemboja ke ejuvy — he'i rā.

⁸ Ha'e ramo ama'ē vy aexa peteī kavaju iju va'e. Ha'e va'e árygua rery ma Manoa Ja. Hakykue ou avi omanogue retā. Ha'e kuery pe ma ome'ēa yvy regua kuery ojuka aguā, irundy-rundy ikuai va'e gui peteī-teī ojuka aguā kyxe guaxu py, karuai, nhomoingo axya ha'e yvy rupigua vixo inharō va'e py.^o

Kuaxia para mbojaague teī nhiruīa va'e omboi rā oexaague

⁹ Kuaxia para mbojaague teī nhiruīa va'e omboi jave ma aexa rā altar oī va'e yvýry ikuai Nhanderuete ayvu omombe'uague ha'e onhemombe'u porāague re ojuka pyre kuery nhe'ē.

¹⁰ Ha'e va'e kuery ojapukai atā vy

— Senhor ndepo'akapa va'e, iky'a e'ŷ ha'e anhetē va'e, raka'e peve 'rā tu ndereikuaa potai, neī nerembopagai yvy regua kuery oreruguy omoēague re? — he'i okuapy.

¹¹ Ha'e ramo ha'e kuery peteī-teī pe ome'ēa ao xiī va'e, ha'e aipo'ea opytu'uve ranhe aguā xapy'a'i, ha'e kuery ojukaa ague rami avi irmão kuery Nhanderuete rembiguai ojuka pyrā ikuai va'e ojukapaa peve.

Kuaxia para mbojaague mboapy memea va'e omboi rā oexaague

¹² Ha'e gui aexa rā Vexa'i ra'y kuaxia para mbojaague mboapy memea va'e omboi jave yvy oryryi atā. Kuaray pytūmba ajukue huū rei va'e rami, jaxy voi tuguy rami pytāmba.

¹³ Yva re jaxy-tata ikuai va'e ho'apa yvy py, yvytu oipeju atā rā figo'a ky'i okuipaa rami avi.

o 6.2-8 Zacarias 6.1-6; Ezequiel 14.21

¹⁴ Ha'e gui ma yva okanhy xapy'a mba'emo pire onhemama ovy va'e rami. Yvyty ha'e ypa'ũ ikuai va'e ha'e javi ovapa oïague gui.

¹⁵ Ha'e ramo yvy regua huvixave kuery, yvatekueve, xondaro ruvixa, oguerekopa va'e kuery, ipo'akakueve, escravo ha'e escravo e'ŷ va'e ha'e javi ma yvykua rupi onhemimba okuapy, ha'e yvy'ã re ita pa'ũ ikuai va'e rupi guive.

¹⁶ Ha'e va'e kuery ma yvyty ha'e ita ikuai va'e pe aipoe'i:

— Pe'a ke ore'áry, orenhomí tenda py oguapy oiny va'e orerexa e'ŷ aguã, ha'e Vexa'i ra'y orembopaga e'ŷ aguã.

¹⁷ Mba'eta ovaẽ ma ipoxyá ára. Mava'e tu ogueropo'aka ta?

Cento e quarenta e quatro mil Israel kuery regua oexaague

7 ¹ Ha'e va'e rire irundy anjo aexa yvy apy irundy oĩ va'e py hi'aĩ rã. Ha'e va'e kuery ma yvytu jokoarã ikuai, yvytu oipeju e'ŷ aguã yvy re, ye'ẽ re, neĩ peteĩve yvyra hi'aĩ va'e re guive.

² Ha'e gui peteĩ anjo mboae ju aexa kuaray oua katy gui oẽ ouvy va'e, Nhanderuete oikove va'e guigua kuaa ukaarã ogueru. Ha'e va'e ma ojapukai atã irundy anjo yvy ha'e ye'ẽ mbovaipaaraõ omoõ mbyre pe.

³ Ha'e vy aipoe'i:

— Pembovaipa eme ranhe yvy, ye'ẽ, neĩ yvyra ikuai va'e, Nhanderuete rembiguai kuery rova re ikuua ukaarã romoĩ e'ŷa ja — he'i.^p

⁴ Ha'e gui ikuua ukaarã omoõmbaa va'ekue oipapaa rã aendu mbovy paa. Ha'e va'e kuery ha'e javi vy ma cento e quarenta e quatro mil ikuai, Israel kuery ha'e javi regua gui.^q

⁵ Judá regua kuery gui doze mil, Rúben regua gui doze mil ju, Gade regua gui doze mil,

⁶ Aser regua gui doze mil, Naftali regua gui doze mil, Manassés regua gui doze mil,

⁷ Simeão regua gui doze mil, Levi regua gui doze mil, Issacar regua gui doze mil,

⁸ Zebulom regua gui doze mil, José regua gui doze mil, ha'e Benjamim regua gui doze mil re avi ikuua ukaarã omoña.

Ombopyau pyre opu'ã okuapy va'e oexaague

⁹ Ha'e va'e rire aexa rã heta ete ikuai avave rei oipapa kuaa aguã rami e'ŷ, ha'e javi regua kuery, joegua e'ŷ-e'ŷ, amboae yvy regua ha'e amboae rami ijayvu va'e gui. Ha'e va'e kuery opu'ãmba okuapy tenda ha'e Vexa'i ra'y renonde. Xiī va'e py peteĩ-teĩ onhemonde va'e, opo py pindo rogue oguerekó guive.

¹⁰ Ha'e rami vy ijayvu atã vy aipoe'i:

p 7.3 Ezequiel 9.4 q 7.4 Apocalipse 9.3,4; 14.1-5

— Tenda py Nhanderuete oguapy oiny va'e ha'e Vexa'i ra'y gui ae ou jaa jepe aguã — he'i okuapy.

¹¹ Anjo kuery ma tujakueve ha'e irundy temimoingo kuery yvýry rupi ikuai, tenda joavaive re opu'ã okuapy. Ha'e javive guenapy'ã re ikuai tenda renonde, yvy re ngova omovaẽ okuapy Nhanderuete omboete vy.

¹² Ha'e vy aipoe'i:

— Anhetê ete. Tove Nhanderuete pe toporaeia, tombojeroviaa, tai'arandu, toguerovy'aa, tomboetea, ta'ipo'aka ha'e ta'imbaraete araka'e rã peve. Amém — he'i okuapy.

¹³ Ha'e gui tujakueve regua peteĩ ijayvu vy oporandu xevy:

— Peva'e kuery xiĩ va'e py onhemonde va'e, marã ramigua tu? Magui ou va'ekue tu?

¹⁴ Xee ambovai vy

— Xeruvixa, ndee ma reikuua 'rã — ha'e.

Ha'e ramo aipoe'i xevy:

— Ha'e kuery ma ikuai axy eteague gui ou va'ekue. Vexa'i ra'y ruguy py oao ojoi uka vy oiky'a'o uka va'ekue.

¹⁵ Ha'e nunga rupi Nhanderuete renda renonde rupi riae ikuai. Ara py ha'e pyávy ombojerovia okuapy ixupeguoo iky'a e'ý va'e py. Ha'e ramo ha'e kuery áry rupi tenda py oguapy oiny va'e ojao'i 'rã ho'ã py.

¹⁶ Ha'e ramo ha'e kuery noenduvei ma 'rã karuai neĩ yuvei. Ha'e kuery áry kuaray ndojope raxyvei 'rã, neĩ haku noenduvei 'rã guive,

¹⁷ mba'eta ha'e kuery re Vexa'i ra'y tenda py oĩ va'e opena 'rã, ha'e ogueraa 'rã guive ygua tekove me'ëa oïa katy. Ha'e kuery rexay Nhanderuete omombirupa 'rã.'

Kuaxia para mbojaague sete-a va'e omboi rã sete anjo mimby guaxu oguereko va'e oexaague

8 ¹ Ha'e gui kuaxia para mbojaague sete-a va'e Vexa'i ra'y omboi jave yva re okyririmbä katu'i'i meia-hora rãnda'u.

² Ha'e gui aexa sete anjo Nhanderuete renonde opu'ã okuapy rã. Ha'e va'e kuery pe ma sete mimby guaxu ome'ëa.

³ Ha'e gui ou avi anjo mboae. Ha'e va'e ma altar yvy'iry hi'aí. Opo py oguereko hy'a'i heakuã porã va'e oapyaty ouro guigua. Ixupe ma ome'ëa vaipa heakuã porã va'e, iky'a e'ý va'e kuery ojerurea irûrã oapy aguã altar ouro guigua tenda renonde oĩ va'e áry.

⁴ Ha'e gui anjo po py hy'a'i heakuã porã va'e rapyaty oĩ va'e gui hataxí ojeupi ov yv NHanderuete oïa peve, iky'a e'ý va'e kuery ojerurea irûrã.

⁵ Ha'e gui hy'a'i heakuã porã va'e oapyaty ma peteigüe ju anjo omonyé tata altar áry gui ojopy va'ekue. Ha'e vy omombo yvy re. Ha'e rã oiko yapu, ayvu, overa ha'e yvy ryryi.

6 Ha'e gui mae ma anjo kuery sete mimby guaxu revegua oguereko katu omonhe'ẽ aguã.

Jypygua mimby guaxu omonhe'ẽ jave oexaague

7 Ha'e gui jypygua anjo omonhe'ẽ mimby guaxu. Ha'e ramo ho'a amandau ha'e tata tuguy re irũ va'e. Ha'e nunga ma ko yvy re omomboa. Ha'e ramo oapy yvy, yvyra ikuai va'e ha'e jai rogue pyau ha'e javi. Mboapy-apy henda ikuai va'e gui peteĩ-teĩ okai.

Mokoĩa mimby guaxu omonhe'ẽ jave oexaague

8 Ha'e gui anjo mokoĩa ju omonhe'ẽ mimby guaxu. Ha'e ramo peteĩ omomboa ye'ẽ py, yvyty tuvixa va'e ramigua, hendy va'e. Ha'e ramo ye'ẽ mboapy-apy oĩ va'e gui peteĩ-teĩ henda py opyta tuguy.

9 Temimoingo kuery ye'ẽ rupi mboapy-apy ikuai va'e peteĩ-teĩ omano. Kanoã voi mboapy-apy ikuai va'e gui peteĩ-teĩ ombovaipa.

Mboapya mimby guaxu omonhe'ẽ jave oexaague

10 Ha'e gui anjo mboapya ju omonhe'ẽ mimby guaxu. Ha'e ramo yva gui ho'a peteĩ jaxy-tata tuvixa va'e, takua ryxa rami hendy va'e. Yakã mboapy-apy oĩ va'e gui peteĩ-teĩ áry ho'a, ha'e yvu ikuai va'e áry guive. **11** Jaxy-tata rery ma Iro ete va'e. Ha'e rami vy yy mboapy-apy oĩ va'e gui peteĩ-teĩ iro. Ha'e ramo avakue heta omano yy gui, iro vaipa ramo.

Irundaya mimby guaxu omonhe'ẽ jave oexaague

12 Ha'e gui anjo irundaya ju omonhe'ẽ mimby guaxu. Ha'e ramo kuaray, jaxy ha'e jaxy-tata mboapy-apy ikuai va'e gui peteĩ-teĩ pytû. Ara py ha'e pyávy teĩ naexakãvei.

13 Ha'e ramo ama'ẽ vy aendu peteĩ taguato tuvixa va'e yva mbyte rupi oveve vy ijayvu rã. Ijayvu atã reve aipoe'i:

— Nda'evei ete, nda'evei ete, nda'evei ete 'rã yvy regua kuery pe, mboapy anjo mimby guaxu omonhe'ẽ va'erã oime teri ramo.

Teĩ nhiruia mimby guaxu omonhe'ẽ jave oexaague

9 **1** Ha'e gui teĩ nhiruia anjo omonhe'ẽ mimby guaxu. Ha'e rã aexa peteĩ jaxy-tata yva gui ho'a rã yvy re. Ha'e va'e pe ma ome'ea yvykua pytúa rokẽ pe'aa.

2 Ha'e gui yvykua pytúa rokẽ oipe'a ramo yvykua gui ojeupi hataxí, tatakua tuvixa va'e gui hataxí opu'aa rami. Yvykua gui hataxí oẽ va'e omo'ãmba kuaray ha'e yvate rupi.

3 Hataxí mbyte gui oẽ tuku, ha'e yvy re oje'oi. Ha'e va'e kuery pe ome'ea japeuxa yvy rupigua rami jopi aguã.

⁴Ha'e kuery pe aipo'ea ojavyky e'ŷ aguā yvy re nhuū ha'e hogue va'e, neŷ yvyra ikuai va'e, ha'e rā avakue rova re Nhanderuete guigua kuaa ukaarā nomoĩaia va'ekue anho.

⁵Tuku kuery jojuka aguā 'rāgue py ha'e kuery pe ome'ea teĩ nhiruī jaxy re nhomoingo axy aguā rive. Ha'e ramo japeuxa jopi vy nhomoingo axya rami 'rā nhomoingo axy.

⁶Ha'e va'e jave py avakue onhea'ā 'rā omano aguā teĩ nda'evei 'rā. Omanoxea oendu teĩ nda'evei 'rā omano aguā.

⁷Tuku ma kavaju joe opu'ā aguā katy guarā oguereko katu pyre rami ojekuaa. Inhakā re oĩ coroa ouro guigua rami ojekuaa va'e. Hova ma ava rami ojekuaa.

⁸Hi'a ma kunhague'a rami, haĩ ma guary raĩ rami.

⁹Opexo re ma oguereko pexo regua ferro gui ojapo pyre ramigua. Ipepo revovo ma joe opu'ā aguā katy karóxa heta kavaju omoatā heravy va'e revovo rami.

¹⁰Huguai ma japeuxa rami ipopia. Huguai re ae oĩ teĩ nhiruī jaxy re nhomoingo axy va'erā.

¹¹Ha'e kuery rerekua huvixave rami oguereko va'e ma anjo yvykua pytūa pygua. Ha'e va'e rery ma hebraico py Abadom, ha'e rā grego py ma Apoliom.

¹²Ha'e rami py ojeupity ma jypyguia "Nda'evei ete" he'iague. Ha'e va'e rire mokoĩ ju 'rā oiko.

Mboapy memea mimby guaxu omonhe'ẽ jave oexaague

¹³Ha'e gui anjo mboapy memea ju omonhe'ẽ mimby guaxu. Ha'e gui aendu peteĩ ayvu. Ha'e va'e ma ouro guigua altar Nhanderuete renonde oĩ va'e apy irundy oĩ va'e gui onhendu.

¹⁴Ha'e vy aipoe'i anjo mboapy memea va'e mimby guaxu oguereko va'e pe:

— Ejora ke irundy anjo Eufrates yakā guaxu yvýry ojokua pyre — he'i.

¹⁵Ha'e ramo ojora irundy anjo. Ha'e va'e kuery ma ha'e va'e ma'etý, ha'e va'e jaxy, ha'e va'e ára, ha'e va'e hora jave ae avakue mboapy-apy ikuai va'e gui peteĩ-teĩ jukhaarā oguereko katu pyre.

¹⁶Kavaju árygua xondaro kuery mbovy paa aendu rā duzentos milhões ikuai.

¹⁷Ha'e rami vy aexa rā kavaju ha'e hi'árygua kuery opexo regua oguereko tata rami pytā va'e, jacinto rami hovy va'e ha'e enxofre rami iju va'e.

Kavaju akā ma guary akā rami. Ijuru gui ma oẽ oiny tata, hataxí ha'e enxofre.

¹⁸Ha'e va'e mboapy nhomoingo axyarā ijuru gui oẽ va'e py ae jojuka 'rā, tata, hataxí ha'e enxofre py. Avakue mboapy-apy ikuai va'e gui peteĩ-teĩ ojuka 'rā.

¹⁹Mba'eta kavaju kuery mbaraetea ma ijuru ha'e huguai re oĩ. Huguai ma mboi rami inhakã va'e. Ha'e va'e py ae 'rã nhomoingo axy.

²⁰Ha'e rã amboae kuery, imoingo axyarã oiko va'e gui nomanoi va'ekue ma ndojeko rerovai opo py mba'emo vai ojapoaty gui. Ndojepe'ai ae anha ha'e mba'emo ra'angaa ouro guigua omboetea gui, neĩ prata guigua, overa va'e, ita ha'e yvyra guigua gui, ha'e nunga oexa va'erã e'ŷ, oendu va'erã e'ŷ, neĩ oguata va'erã e'ŷ tei.

²¹Ha'e kuery ndojeko rerovai ae jojukaaty gui, imba'evykyia, itavy reia, neĩ imondaa gui.^s

João pe kuaxia para'i ho'u ukaa ague

10 ¹Ha'e gui amboae anjo imbaraete va'e aexa yva gui oguejy ouvy rã. Ha'e va'e ma arai py onhemonde ouvy. Inhakã áry rupi ma karugua ojekuaa. Hova ma kuaray rami hexakã, ha'e hetyma ma tata rami.

²Opo py ma peteĩ kuaxia para'i ojepe'a va'e oguerek. Opy oiporu kuaa regua re opyrõ ye'ẽ áry, ha'e rã opy oiporu kuaa e'ŷa re ma yvy re opyrõ.

³Ha'e gui ojapukai atã guary okororõa rami. Ojapukai ramo sete yapu oĩ va'e ombovai.

⁴Sete yapu ijayvu rã aendu vy ambopara ta ramove peteĩ ayvu aendu yva gui,

— Emombe'u eme sete yapu ijayvuague, embopara eme — he'i va'e.^t

⁵Ha'e gui ye'ẽ ha'e yvy re anjo opyrõ rã aexa va'e ma opo oiporu kuaa regua oupi yvate katy.

⁶Ha'e rami vy oura araka'e rã peve oiko va'erã rery rupi, yva, yvy, ye'ẽ ha'e opa mba'e ikuai va'e apoare re. Ha'e vy aipoe'i:

— Ndarevei ma 'rã.

⁷Mba'eta sete-a anjo ijayvua ára py mimby guaxu omonhe'ẽ ta jave ojeupitypa ma 'rã Nhanderuete oikuua uka e'ŷ teri va'ekue, guembiguai profeta kuery pe omombe'uague rami vy — he'i.

⁸Yva gui ijayvu va'ekue ma teigüe ju ijayvu vy aipoe'i xevy:

— Tereo, ejopy kuaxia para ojepe'a va'e ye'ẽ ha'e yvy re anjo opyrõ va'e po py oĩ va'e — he'i.

⁹Ha'e ramo anjo hi'aĩa py aa vy ajerure kuaxia para'i xevy ome'ẽ aguã re. Ha'e ramo aipoe'i:

— Ejopy ha'vy, ha'e he'upa. Anhetẽ iro 'rã nderyepy py, ha'e rã ndejuru py oĩ teria ja ei rami he'ẽ 'rã — he'i.

¹⁰Anjo po gui kuaxia para'i ajopy vy ha'u ramo xejuru py he'ẽ ei rami. Ha'e rami tei amokõ rire xerye py ma iro.^u

¹¹Ha'e gui aipoe'ive xevy:

— Teīgue ju 'rā remombe'u heta regua kuery rekorā, amboae regua, amboae rami ijayvu va'e ha'e huvixave ikuai va'e rekorā.

Nhanderuete pegua oo iky'a e'ŷ va'e oa'ã aguã re ijayvuague

11 ¹Ha'e gui xevy pe ome'ëa peteī takua popoka rami ipuku va'e. Ha'e aipo'ea xevy:

— Epu'ã ke, tereo, ha'e ea'ã Nhanderuete pegua oo iky'a e'ŷ va'e. Ea'ã avi altar oĩ va'e, ha'e pygua ombojerovia va'e kuery voi.^v

²Ha'e rã oo iky'a e'ŷ va'e roka ma tove, ea'ãeme, mba'eta amboae regua kuery pe ranhe omboaxaa va'ekue. Ha'e va'e kuery ma quarenta e dois jaxy re 'rā opyrō tetā iky'a e'ŷ va'e re.

Mokoī profeta ojukaa rã oexaague

³— Ha'e gui mokoī profeta xeayvu mombe'uarā ambou vy mil duzentos e sessenta ára re 'rā amoingo, ajukue vaikue py onhemonde reve — he'i.

⁴Ha'e va'e kuery ma mokoī oliveira, ha'e mokoī tataendy renda Senhor yvy re ipo'aka va'e renonde hi'aï va'e.^w

⁵Ha'e kuery pe amongue ojapo vai ta ramo ijuru gui oẽ 'rā tata hovaigua kuery mombaarā. Ha'e rami 'ræe imoingo axysea kuery omano.

⁶Ha'e kuery ipo'aka 'rā yva ojoko aguã, ayvu omombe'u oikovya ja oky e'ŷ aguã. Yy re voi ipo'aka 'rā tuguy rami ojeapo aguã. Ipo'aka avi 'rā opa marāgua nhomoingo axya py yvy omboavaipa aguã, mbovykue rei e'ŷ ojapoxea rami.

⁷Ha'e va'e rire ha'e kuery omombe'u 'rā va'ekue omombe'upa ma ramo ha'e kuery re peteī opu'ã 'rā, vixo vaikue yvykua gui oẽ va'e. Ha'e va'e ma ha'e kuery re ipo'aka vy ojuka ete ranhe 'rā.

⁸Ha'e kuery retekue omomboa inony 'rā tetā guaxu mbyte rupi tape oaxa va'e py. Ha'e va'e tetā pe ma “Sodoma” ha'e “Egitó” 'ea Nhe'ë gui, mba'eta ha'e py ae ha'e kuery Senhor ojukaa aviague, kuruxu re.

⁹Ha'e ramo mokoī profeta retekue re heta 'rā omaë: amboae yvy regua kuery, joegua e'ŷ-e'ŷ, amboae rami ijayvu va'e ha'e amboae regua kuery. Irundy araa kuaray mbyte peve 'rā hetekue re omaë okuapy, ojaty uka vy e'ŷ.

¹⁰Mba'eta yvy regua kuery oguerovy'a rei 'rā mokoīve omanoague. Ha'e rami vy ojapo 'rā ngaru, ha'e joupe-upé ome'ë 'rā mba'emo, “Ha'e va'e mokoī profeta ma yvy regua kuery omoingo axy rei va'ekue” he'i vy.

¹¹Ha'e gui irundy araa kuaray mbyte rire ma Nhanderuetea gui nhe'ë imoingove jevyarā ou vy ha'e kuery re 'rā oĩ. Ha'e ramo opu'ã 'rā nhogueno'amy, ha'e hexaa kuery ndaekorävei 'rā okuapy.

¹²Ha'e gui mokoī profeta yva gui oendu 'rā peteī ayvu atā “Penhemboja ke pejuvy” he'i nhendu va'e. Ha'e ramo yva re ojeupi 'rā arai rupi, hovaigua kuery oexaa py.

¹³ Ha'e ramove oiko 'rā yvy oryryi atā va'e, tetā mbovaipaarā. Dez henda oī va'e-va'e gui peteī-tei henda py 'rā ombovaipa. Yvy ryryi gui omano 'rā sete mil. Ha'e rā amboae kuery ma ndaekorāvei reve ombojerovia 'rā okuapy Nhanderuete yva pygua.

¹⁴ Ha'e rami py ojeupity mokoīguea “Nda'evei ete” he'iague. Ma'ē, are'ŷ'i re mboapya ju 'rā ou.

Sete-a mimby guaxu ju omonhe'ē jave oexaague

¹⁵ Ha'e gui sete-a anjo ju omonhe'ē mimby guaxu. Ha'e ramo yva re onhendu peteī ayvu atā:

— Yvy regua po'akaa ma nhande-Senhor ha'e hemimbou Cristo pegua omboaxaa. Ha'e ramo ha'e va'e ju 'rā joguereko araka'e rā peve — he'i va'e.^x

¹⁶ Ha'e gui vinte e quatro tujakueve joe opena va'ety kuery Nhanderuete renonde, guenda py oguapy okuapy va'e ma guenapy'ā re ikuai, ha'e yvy re ngova omovaē Nhanderuete omboetea rupi.

¹⁷ Ha'e vy aipoe'i okuapy:

— Senhor Oreruete Ndepo'akapa va'e, aŷ reiko ha'e yma guive reiko va'ekue va'e, ore kuery roguerovy'a, mba'eta ndepo'aka etea rexâ uka vy huvixave ma rei.

¹⁸ Anhetē, yvy regua kuery ipoxypa va'ekue ri ovaē ma ndee ae ndepoxy aguā, omano va'ekue remboayvu aguā ára rea'angaague. Ha'e rami vy nerembiguai kuery pe reme'ē 'rā hekivia, profeta kuery, iky'a e'ŷ va'e ha'e nderery oendu vy ojererokyjea rupi ikuai va'e ha'e javi, yvyīgueve ha'e yvatekueve. Ovaē avi yvy mombaare kuery remomba aguā — he'i.

¹⁹ Ha'e gui yva re ojepe'a jekuaa Nhanderuete pegua oo iky'a e'ŷ va'e rokē, ha'e ramo iky'a e'ŷ va'e ropy aexa guexeve guarā ojapo va'ekue ryru oī va'e. Ha'e gui oiko overa, ayvu, yapu ha'e yvy ryryi. Amandau avi ho'a vaipa.

Kunha ha'e teju-jagua oexaague

12 ¹ Yva re peteī ojekuaa avi hexa pyrā tuvixa va'e. Oiko peteī kunha kuaray py onhemonde va'e, jaxy áry ipy oī va'e. Ha'e va'e akā re ma oī peteī coroa doze jaxy-tata oīa.

² Hye guaxu'i va'e vy haxy rā haxē, ojexavai oiny kyrī'i va'e oikuavā aguā haxy ramo.

³ Amboae ojekuaa avi hexa pyrā yva re, peteī teju-jagua pytā hi'aī tuvixa va'e. Ha'e va'e ma sete inhakā ha'e dez hakua va'e. Sete inhakā re ma sete coroa oī.

⁴ Nguguai py oity yva gui jaxy-tata ikuai va'ekue. Mboapy-apy oī va'e gui peteī-tei oity vy omombo yvy katy. Kunha kyrī va'e oikuavā ta va'e renonde teju-jagua hi'aī, itui'i ramove ho'u aguā.

x 11.15 Daniel 7.27

5 Ha'e gui itui'i ma peteī ava'i. Ha'e va'e ma ha'e javi regua mo'aranduarā oiko po pygua ferro guigua py. Ha'e gui kunha va'e pi'a ma Nhanderuetea py heraa, henda peve.

6 Ha'e gui kunha va'e ma tekoa e'ŷa katy ojava ovvy. Ha'e py hekoarā oĩ Nhanderuete oguereko katu va'ekue. Ha'e py omongaru uka 'rā mil duzentos e sessenta araa peve.

Yva gui teju-jagua oitya rā oexaague

7 Ha'e gui yva re oiko joe opu'ã va'e. Ha'e rami vy anjo Miguel ma guexeveguia kuery reve opu'ã okuapy teju-jagua re. Ha'e ramo teju-jagua ojeupeguia anjo kuery reve opu'ã avi,

8 teī ha'e va'e kuery nda'ipo'akai. Ha'e ramo ha'e kuery pe noīvei yva re ikuai aguã.

9 Ha'e ramo yva gui oitya teju-jagua tuvixa va'e, mboi yma guive oiko va'ekue, anha Satanás hery va'e, yvy regua kuery ha'e javi mbotavya. Yvy katy omomboa, ixupeguia anjo kuery reve.

10 Ha'e gui yva gui aendu peteī ijayvu atā va'e:

— Aŷ ma ojekuaa ma jaa jepe aguã, Nhanderuete ombaraetea ha'e opo'akaa oexa uka aguã guive. Ojekuaa avi hemimbou Cristo po'akaa, mba'eta oity ma nhande-irmão kuery rekokeu ramigua mombe'ua. Ha'e va'e ma ara py ha'e pyávy Nhanderuete renonde hi'aĩ ha'e kuery rekokeu omombe'ua py.

11 Ha'e rami teī hexe ma Vexa'i ra'y ruguy rupi ha'e kuery ipo'aka, ha'e hexegua ayvu omombe'ua py guive. Ha'e kuery omano aguã ramo ikuai teī noendui okuapy ojeayvua.

12 Ha'e nunga rupi yva re pendekuai va'e ha'e javi, pevy'a ke. Ha'e rā yvy ha'e ye'ẽ pe ma nda'evei ete 'rā, mba'eta pendea py oguejy ma anha. Ipoxy vaipa reve oguejy, mba'eta oikuua hi'ára opa rai'i maa.

Teju-jagua kunha va'e oakykue monha rā oexaague

13 Ha'e gui yvy py teju-jagua omomboa ma ramo oakykue monha kunha opa'i oikuavã va'ekue.

14 Ha'e ramo kunha va'e pe ome'ëa taguato tuvixa va'e pepo jobaive rewegua, tekoa e'ŷa katy oveve aguã, hekoarā oguereko katu pyre py. Ha'e py ma omongarua 'rā mboapy ma'etŷ rire irundaya mbyte peve, mboi oexa e'ŷa py.y

15 Ha'e ramo kunha va'e rakykue mboi ou vy ojuru gui yy omoë yakã rami, kunha va'e oguerooxyry heravy aguã.

16 Ha'e ramo teī yvy ae oipytyvõ kunha va'e. Ha'e ramo vy ojepe'a vy omokõmba teju-jagua ojuru gui yy omoë va'ekue.

¹⁷Ha'e ramo kunha va'e pe teju-jagua ipoxyve ete vy oo imemby mboae kuery ikuai va'e re opu'ã aguã. Ha'e va'e kuery ma Nhanderuete ojapo uka va'e omoï porã, ha'e Jesus regua omombe'ua rupi ikuai va'e.

¹⁸Ha'e gui teju-jagua ma ye'ẽ rembe re ju hi'aĩ ita ku'i reia py.

Ye'ẽ gui vixo vaikue oẽ rã oexaague

13

¹Ha'e gui peteĩ vixo vaikue aexa ye'ẽ gui oẽ ouvy rã. Ha'e va'e ma dez hakua ha'e sete inhakã va'e. Hakua re ma dez coroa oĩ. Inhakã re ma hery oĩ ayvu vai regua.

²Vixo aexa va'e ma reõ rami hete. Ipy ma ursø rami, ha'e rã ijuru ma guary rami. Ixupe teju-jagua omboaxa opo'akaa, henda openaaty py oĩ aguã, ha'e mba'emo tuvixa va'e ojapo aguã guive.^z

³Ha'e gui aexa rã inhakã sete ikuai va'e regua peteĩ re ijukaarã omboguaiague oĩ, tei ijai ijukaarã oĩ va'ekue gui okuera. Ha'e ramo yvy regua kuery ha'e javi onhemondyipa vy vixo re anho oje'oi.

⁴Teju-jagua voi ombojerovia okuapy, vixo ombopo'aka rire. Vixo vaikue avi ombojerovia. Ha'e vy aipoe'i okuapy:

— Mava'e nda'u vixo rami ipo'aka va'e? Mava'e nda'u opu'ã kuaa 'rã hexe? — he'i.

⁵Ixupe ome'ea avi ojuru py ijayvupa rei ha'e ijayvu vai aguã. Quarenta e dois jaxy peve ombopo'akaa.

⁶Ha'e ramo ojuru oipe'a Nhanderuete re ijayvu vai aguã. Ha'e rami vy hery ha'e ombojeroviaaty re ijayvu rei, ha'e yva pygua kuery re guive.^a

⁷Ixupe ome'ea avi iky'a e'ý va'e kuery re opu'ã ha'e ipo'aka ete aguã. Ombopo'akaa avi yvy re ikuai va'e re: peteĩ-teĩ regua re, joegua e'ý-e'ý, amboae rami ijayvu va'e ha'e amboae regua kuery re.^b

⁸Ha'e ramo yvy regua kuery ha'e javi 'rã ombojerovia. Ha'e va'e kuery rery ma kuaxia tekove oguereko va'e kuery rery oĩa re noĩ. Ha'e va'e kuaxia ma Vexa'i ra'y pegua, mba'eta yvy itui ypy'i guive ojejuka uka va'ekue.

⁹Ijapyxa oĩ va'e ke toendu.

¹⁰Nhuã py heraa pyrã ma nhuã py ae 'rã oo. Kyxe guaxu py ojuka pyrã ma kyxe py ae 'rã ojukaa. Ha'e rami oiko rã iky'a e'ý va'e kuery toexa uka ogueropo'aka ha'e ojerovia etea.

Yvy guy gui vixo mboae oẽ ouvy rã oexaague

¹¹Ha'e gui vixo vaikue mboae ju aexa yvy guy gui oẽ ouvy rã. Ha'e va'e ma Vexa'i ra'y rami hakua moko'i va'eri teju-jagua rami ijayvu va'e.

¹²Jypygua vixo po'akaa rupi oiko henonde. Ha'e rami vy ojapo 'rã yvy regua kuery vixo jypygua omboete aguã rami, ijai ijukaarã oĩ va'ekue gui okuera rire.

^z 13.1-2 Daniel 7.3-7   ^a 13.6 Daniel 11.36   ^b 13.7 Daniel 7.21

13 Ojapo avi 'rā hexa pyrā tuvixa va'e. Ha'e rami vy yva gui omboguejy 'rā tata yvy katy, avakue oexaa py.

14 Vixo renonde hexa pyrā ojapo aguā ombopo'akaague rupi ombotavy 'rā yvy regua kuery. Ha'e rami vy ha'e kuery pe ojapo uka 'rā vixo

ra'angaarā, kyxe guaxu py omboguaiague gui oikove ju va'ekue pegua ae.

15 Ombopo'aka avi vixo ra'angaa omopytuē aguā. Ha'e ramo ha'angaa ijayvu, ha'e ojuka uka guive ha'angaa ombojerovia e'ŷ va'e kuery.

16 Pavē re omoī uka ikuaa ukaarā, ipo oiporu kuaa regua re, e'ŷ vy hova re. Yvyīgueve ha'e yvatekueve, oguerekopa va'e ha'e iporiaukue'i, escravo ha'e escravo e'ŷ ha'e javi re omoī,

17 mba'eve rei ovende e'ŷ neī ojogua e'ŷ aguā, ikuaa ukaa oguerekovo va'e e'ŷ vy. Ha'e va'e kuery re oī jypygua vixo rery, e'ŷ vy hery regua número.

18 Ha'e nunga ma 'arandua oexa ukaa aguā oiko. Hi'arandu va'e kuery toikuaa pota vixo número mbovy paa re, mba'eta ava regua número ae, seiscentos e sessenta e seis.

Vexa'i ra'y ha'e ixupegua kuery Sião vvyty áry ikuai rā oexaague

14 ¹Ha'e gui ama'ē vy aexa Vexa'i ra'y Sião vvyty áry hi'aī rā. Hexeve ikuai avi cento e quarenta e quatro mil. Ha'e va'e kuery rova re ma hery ha'e Tuu rery omboparaa va'ekue.^c

²Ha'e gui peteī ayvu aendu yva gui onhendu va'e, yy heta ha'e yapu atā va'e revovo rami, ha'e mba'epu ixā reta va'e ombopua rā onhendua rami guive.

³Tenda oī va'e renonde rupi oporaeia okuapy mboraei pyau, irundy temimoingo kuery ha'e tujakueve joe opena va'ety renonde. Ha'e va'e mboraei ma avave rei ndoporaei kuaai, cento e quarenta e quatro mil yvy regua kuery gui ogueraa jepe pyre'ŷ vy.

⁴Ha'e va'e kuery ma kunhague reve onhemongy'a e'ŷ va'e, joguerekovo e'ŷ va'e vy. Vexa'i ra'y ooa rupi rei hupive oje'oi va'e. Avakue mbyte gui ojoguaa Nhanderuete ha'e Vexa'i ra'y peguarā jypy'igua ikuai aguā.

⁵Ha'e kuery juru py apu oī e'ŷ va'e, mba'eta iky'a e'ŷ va'e meme.

Jypygua ayvu oenduague

⁶Ha'e gui anjo mboae ju aexa yva mbyte rupi oveve-veve rā. Ha'e va'e ma ayvu porā araka'e rā peve guarā oguerekovo yvy regua kuery pe omombe'u va'erā, peteī-teī regua pe, joegua e'ŷ-e'ŷ, amboae rami ijayvu va'e, ha'e amboae yvy regua kuery ha'e javi pe.

⁷Ha'e vy ijayvu atā reve aipoe'i:

— Pejererokyje ke Nhanderuete renonde, pemboete guive, mba'eta ovaē ma nhombopaga aguā hora. Pembojerovia yva, yvy, ye'ē ha'e yvu ikuai va'e apoare — he'i.

Mokoĩa ayvu oenduague

⁸Ha'e va'e rire ou anjo mboae, mokoĩa va'e. Ha'e va'e ju aipoe'i:

— Ho'a, ho'apa ma Babilônia tetã guaxu. Mba'eta ha'e va'e tetã ma vinho ome'ẽ va'ekue vyv regua kuery ha'e javi oy'u aguã. Ha'e va'e ma poxya, Babilônia pygua kuery itavy reiague re ou va'e.

Mboapya ayvu oenduague

⁹Ha'e va'e rire ou anjo mboae ju, mboapya va'e. Ha'e va'e ma ijayvu atã reve aipoe'i:

— Vixo vaikue ha'e ha'angaa mbojeroviaa kuery rova re, e'ŷ vy ipo re ikuua ukaarã omoimbaa va'ekue ma

¹⁰oy'u 'rã vinho Nhanderuete poxya regua. Ha'e nunga ma omoirũ e'ŷ re oguereko katu va'ekue. Karo ipoxya oĩa gui ae 'rã ha'e kuery oy'u. Ha'e rami vy tata enxofre rewegua py ikuai axy 'rã anjo iky'a e'ŷ va'e kuery ha'e Vexa'i ra'y renonde.

¹¹Ha'e kuery ikuai axya gui hataxi ojeupi 'rã araka'e rã peve guarã. Vixo vaikue ha'e ha'angaa mbojeroviaa kuery re hery omoĩa va'ekue ma ara py ha'e pyávy opytu'u e'ŷ re ikuai axy riae 'rã — he'i.

¹²Ha'e rami oiko rã iky'a e'ŷ va'e kuery toexa uka oĩ atãa. Ha'e kuery ma Nhanderuete ayvu ha'e Jesus re ojeroviaa rupi ikuai va'e.

Irundaya ayvu oenduague

¹³Ha'e ramo yva gui aendu peteĩ ayvu:

— Embopara ke: Ovy'a ete 'rã okuapy aŷ guive Senhor re omano va'e kuery — he'i va'e.

Ha'e ramo Nhe'ẽ ombovai:

— Anhetẽ, mba'eta ha'e kuery opytu'u 'rã omba'epoague gui. Heko porãague repy ojekuaa avi 'rã ha'e kuery reve — he'i.

Mba'emo aju omono'õa rã oexaague

¹⁴Ha'e gui ama'ẽ vy aexa peteĩ arai xiĩ va'e. Ha'e va'e áry ma peteĩ oguapy oiny, ava ra'y ojeapo va'ekue rami ojekuaa va'e. Ha'e va'e akã re ma coroa ouro guigua oĩ, ha'e opo py ma foice'i haimbe va'e oguereko.^d

¹⁵Ha'e gui ma Nhanderuete ro iky'a e'ŷ va'e gui oẽ ouvy anjo mboae. Ha'e va'e ma ojapukai reve aipoe'i arai áry oguapy oiny va'e pe:

— Mba'ety vyv regua ijajupa ma. Eraa ke nde-foice'i ha'e emono'õ, mba'eta remono'õ aguã hora ovaẽ ma. — he'i.

¹⁶Ha'e ramo arai áry oguapy oiny va'e vyv áry rupi foice'i py ijaju va'e ojaya vy omono'õmba vyv gui.^e

d 14.14 Daniel 7.13 e 14.14-16 Mateus 13.37-43

Uva omono'õa rã oexaague

¹⁷Ha'e gui yva re Nhanderuete ro iky'a e'ŷ va'e oĩ va'e gui oẽ ouvy anjo mboae. Ha'e va'e voi foice'i haimbe va'e oguereko opo py.

¹⁸Ha'e gui altar yvýry gui peteĩ oẽ anjo mboae ju, tata re opena va'ety. Ha'e va'e ma foice'i haimbe va'e revegua pe ijayvu atã vy aipoe'i:

— Eraa ke nde-foice'i haimbe va'e, ha'e emono'õ uva yvy regua hembypy gui, mba'eta uva ijajupa ma — he'i.

¹⁹Ha'e ramo yvy áry rupi anjo foice'i omboaxa vy yvy re uva rembypy ikuai va'e gui ojaya hi'a. Ha'e rami vy uva'a ma peteĩ onhami atyrā tuvixa

va'e oĩ va'e py omombopa, Nhanderuete opoxya rupi nhombopaga aguã.^f

²⁰Ha'e ramo uva onhamia tetã gui mombyry'i. Ha'e ramo onhamiaty gui onheē tuguy. Kavaju juruxã peve tyguaxu, ha'e trezentos quilometro-a rupi peve oxyry.

Sete nhomoingo axyarã omboua ta ramo oexaague

15 ¹Ha'e gui aexa rã yva re ojekuaa hexa pyrã tuvixa va'e mboae, nhomondyipaarã. Mba'eta sete anjo ikuai, sete nhomoingo axyarã rerua. Ha'e va'e nhomoingo axya ma opa vygua, mba'eta ha'e nunga py opa 'rã Nhanderuete opoxya rupi joguerekoa.

Moisés ha'e Vexa'i ra'y poraei oporaeia okuapy rã oenduague

²Ha'e gui peteĩ yupa aexa vidro guigua rami ojekuaa va'e, tata re irũ va'e. Ha'e va'e áry ma mba'emo vai re ipo'aka va'ekue ikuai: vixo vaikue re, ha'angaa, ha'e hery regua número omoia 'rã va'ekue re. Ha'e va'e kuery ma Nhanderuete pegua mba'epu ixã reta va'e oupi reve

³oporaei okuapy Nhanderuete rembiguai Moisés ha'e Vexa'i ra'y poraei. Ha'e rami vy aipoe'i:

— Senhor Oreruete Ndepo'akapa va'e, mba'emo rejapo va'e ma tuvixa ha'e iporã va'e meme. Reikoa ha'e javi rupi ndereko porãa anhetẽ rupigua meme rexa uka. Yvy regua kuery Ruvixave reiko!

⁴Senhor, mava'e tu nderery oendu vy nanemboetei 'rã ojererokyjea rupi? Mba'eta ndee anho iky'a e'ŷ va'e reiko. Ha'e nunga rupi yvy regua kuery ha'e javi 'rã nerondenre ou nemboete aguã, ndereko porãa ojekuaa ma rire — he'i okuapy.

Nhanderuete nhomoingo axyarã ombou rã oexaague

⁵Ha'e va'e rire amaẽ jevy rã yva re ombojeroviaaty iky'a e'ŷ va'e ojep'e'a, ha'e Nhanderuete ayvu ryru opy oĩa gui ojekuaa.

⁶Ha'e gui iky'a e'ŷ va'e ropy gui sete anjo kuery oẽ ouvy sete nhomoingo axyarã rerua. Ha'e va'e kuery ma ajukue porãe xīi rei hexakã va'e py onhemonde, ajukue ra'ykue ouro guigua opexo rupi ojokua reve.

^f 14.19 Apocalipse 19.15

⁷Ha'e ramo sete anjo ikuai va'e po py irundy temimoingo kuery va'e regua peteĩ omboaxa sete hy'a'i ouro guigua. Ha'e va'e ma tynyẽ Nhanderuete raka'e rã peve oiko va'erã poxya.

⁸Ha'e gui iky'a e'ŷ va'e ropy rupi tynyẽ Nhanderuete rexakā ha'e ipo'akaa guigua hataxī. Ha'e ramo avave rei nda'evei ranhe oike aguã, sete nhomoingo axyarã sete anjo oguereko va'e oiko e'ŷa ja.

Jypygua nhomoingo axyarã ombou rã oexaague

16 ¹Ha'e gui peteĩ ayvu aendu oo iky'a e'ŷ va'e gui onhendu atã va'e. Ha'e rami vy sete anjo ikuai va'e pe aipoe'i:

— Tapeo, sete hy'a'i perekó va'e gui penhoẽ yvy re Nhanderuete poxya rexu ukaarã — he'i.

²Ha'e ramo anjo jypygua oẽ ovv vy hy'a'i py oĩ va'e onhoẽ yvy re. Ha'e va'e gui ma oiko ai vaikue. Ha'e ramo vixo vaikue guigua kuaa ukaarã avakue omoña ha'e ha'angaa ombojerovia va'ekue re oiko imoingo axyarã.

Mokoĩa nhomoingo axyarã ombou rã oexaague

³Ha'e gui anjo mokoĩa va'e ma ye'ẽ áry ju onhoẽ hy'a'i gui. Ha'e va'e gui ma omano va'ekue ruguy rami yy oiko. Ha'e ramo ye'ẽ rupi temimoingo ikuai va'e omanomba.

Mboapya nhomoingo axyarã ombou rã oexaague

⁴Ha'e gui anjo mboapya va'e ma yakã ha'e yvu ikuai va'e áry ju onhoẽ hy'a'i gui. Ha'e va'e gui ma tuguy ojeapo.

⁵Ha'e ramo aendu yy re anjo opena va'e aipoe'i rã:

— Ndee ma heko porã va'e, aŷ reiko ha'e yma guive reiko va'ekue, Ndeky'a e'ŷ ete va'e, mba'eta ha'e nunga py ma ha'evea rami renhombopaga.

⁶Ha'e kuery ma iky'a e'ŷ va'e ha'e profeta kuery ruguy omoẽ uka rire ha'e kuery pe ju reme'ẽ tuguy oy'u aguã. Ha'e nunga py ha'evea rami rembopaga — he'i.

⁷Ha'e gui aendu avi altar gui ombovai va'e:

— Anhetẽ, Senhor Oreruete Ndepo'akapa va'e. Anhetẽ va'e ha'e ha'evea rami meme renhombopaga — he'i.

Irundaya nhomoingo axyarã ombou rã oexaague

⁸Ha'e gui irundaya anjo ma kuaray re ju onhoẽ hy'a'i gui. Ha'e va'e gui ma kuaray oapy avakue tata py.

⁹Ha'e ramo kuaray aku gui okaipa vy ijayvu vaikue okuapy Nhanderuete rery re, imoingo axyarã ombou aguã re ipo'aka va'e ramo. Ha'e rami teĩ ndojeko rerovai guive omboete aguã.

Peteĩ nhiruĩa nhomoingo axyarã ombou rã oexaague

10 Ha'e gui anjo peteĩ nhiruĩa va'e ma vixo vaikue renda openaaty re ju onhoẽ hy'a'i gui. Ha'e va'e gui ma vixo openaa ha'e javi rupi pytũmba. Ha'e rã avakue haxy va'e oendu vy oixu'upa oapekû, 11 ai vaikue gui ojexavai vy ijayvu vai okuapy Nhanderuete yva pygua re. Ha'e ramo tei opa marã rei ikuiai gui ma ndojeko rerovai guive.

Mboapy memea nhomoingo axyarã ombou rã oexaague

12 Ha'e gui anjo mboapy memea va'e ma Eufrates yakã guaxu áry ju onhoẽ hy'a'i gui. Ha'e va'e gui ma yy ipirupa peteĩ tape oĩ aguã, kuaray oua katy gui huvixave kuery ou aguã.

13 Ha'e ramo ama'ẽ rã teju-jagua, vixo vaikue ha'e profeta ramigua juru gui ma mboapy nhe'ẽ vai oẽ ju'i rami ojekuaa va'e.

14 Ha'e va'e nhe'ẽ ma anha kuery meme, hexa pyrã apoarã ikuai. Ha'e kuery oje'oi 'rã yyv jave re huvixa kuery ikuai va'ea rupi omono'õmba heruvy aguã, Nhanderuete Ipo'akapa va'e re opu'ã rei okuapy aguã, mba'eta hi'ára tuvixave va'e ovaẽ rã.

15 (— Ma'ẽ, xee ma imonda va'e rami 'rã aju xapy'a. Ovy'a ete 'rã xerarõ vy oao py onhemonde riae va'e, ipire reia rupi oiko e'ŷ aguã, oexa pavẽ rã oximba e'ŷ aguã — he'i.)

16 Ha'e gui anha kuery nhe'ẽ ma peteĩ henda py omono'õmba huvixa kuery, hebraico ayvu py Armagedom 'epy va'ea py.

Sete-a nhomoingo axyarã ju ombou rã oexaague

17 Ha'e gui anjo sete-a va'e ma yvate rupi onhoẽ hy'a'i gui. Ha'e va'e jave py ayvu atã onhendoo oo iky'a e'ŷ va'e py, tenda openaaty oĩ va'e yyv'iry gui. Ha'e vy

— Ojeupitypa ma — he'i.

18 Ha'e gui oiko overa, ayvu ha'e yapu. Oiko avi yyv ryryi atã tuvixa va'e. Ha'e va'e ramigua yyv ryryi ma yyv re ikuiai ypy'i guive ndoikoi teri va'ekue.

19 Ha'e va'e gui ma tetã guaxu mboapy henda rupi oja'o. Ho'apa avi kova'e yyv re tetã ikuai va'e. Mba'eta Babilônia tetã guaxu re Nhanderuete oikuua pota vy omboy'u vinho ipoxya oia karo gui.

20 Ha'e ramo ypa'ü ha'e javi okanhymba, yyvty ikuai va'e voi ndojouavei.

21 Ha'e gui avakue áry ho'a yva gui amandau tuvixa va'e, trinta quilo raxa va'e meme. Ha'e ramo amandau gui ojexavai vy ijayvu vai okuapy Nhanderuete re, imoingo axyarã ombou va'ekue tuvixa ramo.

Kunha itavy rei ete va'e oexaague

17 ¹Ha'e gui anjo kuery sete hy'a'i oguereko va'e regua peteĩ ou. Ha'e va'e ma ijayvu vy aipoe'i xevy:

— Enhemboja ke ejuvy, aexa uka ta kunha itavy rei ete va'e ombopagaa rã. Ha'e va'e ma yy heta va'e áry oguapy oiny va'e.

²Hexeve huvinxave yvy re ikuai va'e itavy rei va'ekue. Kunha va'e itavy reia vinho ma yvy regua kuery oy'u vy oka'upa va'ekue — he'i.

³Ha'e gui nhe'ẽ re aiko reve anjo xereraa peteĩ henda tekoá e'ŷa py. Ha'e py ma kunha va'e aexa peteĩ vixo pytã va'e kupe áry oguapy oiny rã. Ha'e va'e vixo re ma tery nda'evei ete va'e oïmba. Sete inhakã ha'e dez hakua va'e hi'aí.

⁴Kunha va'e ma púrpura ha'e pytã va'e py onhemonde va'e. Ouro guigua py ojegua, ita hepyve va'e ha'e pérola guigua py. Opo py oguereko peteĩ karo ouro guigua. Ha'e va'e ma ojeguarupy anho tynyé, itavy reia rupi onhemongy'apaague.

⁵Kunha va'e rova re ma peteĩ tery oï oikuua pyrã e'ŷ: "Babilônia tetã guaxu, itavy rei va'e kuery xy, ha'e yvy re ojeguarupy omoingo va'ety" he'ia.

⁶Aexa rã kunha va'e ma Jesus regua mombe'ua kuery iky'a e'ŷ va'e ruguy oy'u vy oka'u va'ekue. Ha'e nunga aexa vy anhemondyi vaipa.

⁷Ha'e ramo anjo aipoe'i xevy:

— Mba'e re tu renhemondyi ri? Amombe'u porãve ta kunha va'e reko reikuua e'ŷ va'ekue, ha'e vixo sete inhakã ha'e dez hakua va'e kunha reraa reko guive.

⁸Vixo rexâa va'e ma yma oiko va'ekue ri aŷ noïvei, ha'e gui yvykua gui oẽ aguã rami ju oiko, ha'e okanhy aguã rami guive. Ha'e rã yvy regua kuery yvy itui ypy'i guive kuaxia tekove oguereko va'e kuery rery oïa re hery nomboparaaia va'e, ha'e kuery oexa 'rã vixo oiko va'ekue ri noïvei va'e ojekuaa ju rã. Ha'e gui vixo oiko va'ekue ri noïvei va'e ojekuaa ju rã rã yvy regua kuery oexa 'rã okuapy, yvy itui ypy'i guive kuaxia tekove oguereko va'e kuery rery oïa re hery nomboparaaia va'e kuery ae. Ha'e kuery oexa vy onhemondyi pa'rã okuapy.

⁹— Ha'e nunga ma hi'arandu va'e kuery oikuua aguã: Vixo akã sete ikuai va'e ma sete yvyty. Ha'e va'e yvyty áry ae kunha va'e oguapy oiny. Sete huvinxave guive ikuai.

¹⁰Ha'e kuery va'e regua peteĩ nhiruĩ ma noïvei ma. Peteĩ ju aŷ oikove, ha'e rã amboae ma ndoikoi teri. Ha'e va'e ma ojekuaa vy are'ŷ'i re 'rã oiko, henonderã omoi ma voiague rami vy.

¹¹Ha'e gui vixo yma oiko va'ekue ri aŷ noïvei va'e ae 'rã oiko huvinxave oito-a va'erã. Sete ikuai va'e gui 'rã oiko. Ha'e rami avi okanhy aguã rami oiko.

¹²Ha'e gui dez hakua rexâa va'e ma dez huvinxave ikuai. Ha'e va'e kuery ma nombopo'akaai teri. Vixo reve vy mae ma 'rã ipo'aka huvinxâa ikuai aguã. Peteĩ hora ete'i 'rã oï.^g

13 Ha'e va'e kuery ma peteī rami meme 'rā onhembopy'a. Ha'e rami vy vixo pe omboaxa 'rā opo'akaa joguereko aguā.

14 Ha'e kuery opu'ā 'rā okuapy Vexa'i ra'y re. Ha'e rami teī ha'e kuery re Vexa'i ra'y ipo'aka 'rā, mba'eta senhor ikuai va'e Senhor, ha'e huvixave ikuai va'e Ruvixave. Hexeveguia kuery ipo'aka avi 'rā, hexe anho ojerovia va'e, oiporavo ha'e oenoī va'ekue ikuai vy — he'i.

15 Ha'e gui aipoe'ive ju xevy:

— Kunha itavy rei va'e oguapy oinya yy ma joegua e'ŷ-e'ŷ va'e, heta va'e kuery, amboae yvy regua, ha'e amboae rami ijayvu va'e kuery.

16 Ha'e gui vixo ha'e dez hakua rexâa va'ekue ma nda'ija'ei 'rā okuapy kunha itavy rei va'e re. Ha'e rami vy oipe'apa 'rā heravy mba'emo oguereko va'ekue. Ho'upa 'rā ho'okue, ha'e gui oapypa 'rā guive tata py. 17Mba'eta ha'e kuery py'a re Nhanderuete ae 'rā omoī ha'e oipota va'e ojapo aguā. Ha'e ramo peteī rami meme 'rā vixo pe omboaxa ipo'aka aguā, Nhanderuete ijayvuague ojeupitypa peve.

18 Kunha rexâa va'ekue ma tetā guaxu yvy regua huvixave kuery re ipo'aka va'e.

“Babilônia tetā oitya ma” 'ea rā oenduague

18 ¹Ha'e va'e rire ma amalē rā yva gui oguejy amboae anjo ipo'aka ete va'e. Ha'e va'e rexakāa ma yvy jave re oexape.

2 Ha'e gui ojapukai vy aipoe'i:

— Oitya, oitypaa ma Babilônia tetā guaxu. Anha kuery ikuai atyrā rive opyta, opa marâguia nhe'ē vai kuarâ, ha'e guyra ojeguarupy ha'eve'ŷ va'e onhemi atyrā.

3 Mba'eta Babilônia pygua kuery itavy reia re imbopagaarā vinho ma yvy regua kuery ha'e javi oy'u. Hexeve yvy regua huvixave kuery itavy rei avi va'ekue. Yvy regua mba'emo vendea kuery voi ojoupa va'ekue Babilônia pygua kuery itavy reia gui.

4 Ha'e gui amboae ayvu ju aendu yva gui aipoe'i va'e:

— Xevyguia kuery, pejep'e ke ha'e kuery mbyte gui, ha'e kuery ojejavya rupi pendekuai e'ŷ aguā, ha'e kuery moingo axyarā pendere voi oiko e'ŷ aguā — he'i.

5 Mba'eta ha'e kuery ojejavya ma yva re peve ojekuaa. Ha'e ramo Nhanderuete oikuaa pota ae ma teko vai rupi ikuiaia re.

6 Tomoingo axya ete ha'e kuery nhomoingo axyague rekovia, tombopaga raxaave guive ojapoague re. Karo py ha'e kuery nhomonga'u aguā omoirūague py ae ju tomoirūave ete ha'e kuery oy'u aguā.

7 Ha'e kuery ojejou porā ha'e itavy reiague re tomboekoviaa ojexavai ha'e ojae'o aguā rami, mba'eta ojeupe ae “Xee ma huvixa kunha rami aguapy ainy. Imeve'ŷ va'e xee ndaikoi. Neī peteī henda py naendui 'rā xembojae'oarā” he'i rire.

⁸ Ha'e nunga rupi peteī ára pyve 'rā ou imoingo axyarā. Oiko 'rā ijukaarā, imbojae'oarā ha'e karuai. Ha'e gui okaipa 'rā tata py, mba'eta Senhor Nhanderuete imbopagaarā oiko va'e ma ipo'aka.

Babilônia tetā oguerovy'a va'ekue ipy'a vai rā oexaague

⁹ Ha'e gui yvy regua huvixave kuery oexa 'rā okuapy Babilônia tetā okai rā hataxī ojeupi va'e. Ha'e rami vy ojae'o ha'e ipy'a vai 'rā, ha'e kuery reve itavy rei ha'e opa marā ov'y'a rire.

¹⁰ Ha'e va'e kuery ma imbojexavaia gui okyje vy tetā gui mombyry ikuariai gui 'rā oma'ē okuapy. Ha'e vy aipoe'i 'rā:

— Nda'evei, nda'evei ete teī. Ndee tetā guaxu Babilônia, tetā ipo'akapa reiko va'ekue ri peteī hora pyve oiko nembopagaarā — he'i 'rā okuapy.

¹¹ Yvy regua mba'emo vendea kuery voi ha'e nunga oexa vy ojae'o ha'e ipy'a vai 'rā okuapy, mba'eta avave rei ndojoguaavei ma 'rā ovende va'erā oguereko va'ekue.

¹² Ovende va'erā oguereko va'ekue ma pova'e: ouro guigua, prata, ita hepyve va'e, pérola, ha'e ajukue iporāve va'e guigua, púrpura, seda ha'e pytā va'e guigua, opa mba'e marfim gui ojapo pyre, opa marāgua tenda, mesa, ha'e nunga ha'e javi yvyra hepyve va'e gui ojapo pyre, overa va'e, ferro ha'e mármore guigua,

¹³ canela heakuā porā va'e, mba'emo irūrā, heakuā porā va'e oapy pyrā, moā jaikyty va'e nunga, bálsamo, vinho, azeite, trigo, trigó ra'yīgue, vaka, vexal'i, kavaju, karóxa ha'e escravo kuery, avakue oikove va'e ae.

¹⁴ Yvyra'a ijaju nhavō ho'uxe vai va'ekue ma jipovei ma 'rā ndea py. Ndevy pe jipovei ma 'rā mba'emo hepyve va'e, ojou porāmby ikuai va'e, ha'e nunga ndojouavei ma 'rā ndea py.

¹⁵ Ha'e nunga vendea kuery omboekoviaa rupi ojoupa va'ekue ma mombyry gui 'rā oma'ē okuapy, nembojexavaia gui okyje vy. Ojae'o reve ipy'a vai vy

¹⁶ aipoe'i 'rā okuupy:

— Nda'evei, nda'evei ete teī tetā guaxu pe. Mba'eta ajukue iporāve va'e py anho ha'e kuery onhemonde va'ekue, púrpura ha'e pytā va'e py. Ijegua va'ekue ouro, ita hepyve va'e ha'e pérola guigua py.

¹⁷ Ha'e rami teī peteī hora pyve oguerekopa va'ekue okanhymba — he'i 'rā okuapy.

Ha'e gui kanoā ja kuery yy rupi oguataa va'e, kanoā mboguataa kuery, ha'e ye'ē rupi ombo'eapo va'e kuery ha'e javi ma mombyry gui avi 'rā oma'ē okuapy.

¹⁸ Ha'e rami vy tetā okai rā hataxī ojeupi va'e oexa vy ojapukai 'rā:

— Mba'e nunga tetā tu peva'e tetā guaxu iporāague rami iporā va'e? — he'i 'rā okuapy.

¹⁹ Ha'e kuery oakā re yvy ku'i omombo-mombo reve ojae'o ha'e ipy'a vai 'rā. Ha'e vy ojapukai 'rā:

— Nda'evei, nda'evei ete teī tetā guaxu pe. Ha'e py ma ye'ē rupigua kanoā ja kuery ha'e javi ojoupa va'ekue oguerekopaa gui. Ha'e rami teī peteī hora pyve ivaipa — he'i 'rā okuapy.^h

²⁰ Ha'e nunga rupi yva pygua kuery, pevy'a ke. Ha'e peē kuery iky'a e'ŷ va'e, apóstolo ha'e profeta kuery voi ke pevy'a, mba'eta Nhanderuete ombopaga ma penemoingo axyare.

“Babilônia ivaipa ae ma” 'ea rā oenduague

²¹ Ha'e gui peteī anjo imbaraeteve va'e oupi peteī ita mba'emo mongu'ia rami tuvixa va'e. Ha'e rami vy ye'ē mbyte py omombo. Ha'e vy aipoe'i:

— Gui rami 'rā oitya Babilônia tetā guaxu. Avave rei ndojouavei 'rā. ²² Ndea py noenduavei 'rā mba'epu ixā reta va'e mbopua, imba'epu va'e, neī mimby ha'e mimby guaxu monhe'ëa. Ndojekuaavei 'rā mba'emo py omba'eapo va'e rembiapo. Ndea py noenduavei 'rā mba'emo ra'yigue mongu'ia revovo.

²³ Ndea py naexakäavei ma 'rā tataendy, omenda ta va'e kuery ayvu voi noenduavei 'rā. Ndevy mba'emo ovende va'e ma yvateve ikuai va'ekue yvy re, mba'eta yvy regua kuery ha'e javi rembotavypa va'ekue nemba'evykya py.

²⁴ Ha'e va'e tetā py ae omoëa profeta kuery ruguy, iky'a e'ŷ va'e kuery ha'e yvy re ojukaa va'ekue ha'e javi ruguy.

Yva re ov'y'a okuapy va'e oexaague

19 ¹Ha'e nunga oiko rire ma yva re peteī ayvu atā aendu heta va'e kuery ijayvua rami. Ha'e vy aipoe'i:

— Aleluia! Jaa jepe aguã, hexakää ha'e po'akaa ma Nhanderuete guigua meme.

² Anhetē rupi, ha'evea rami meme nhombopaga, mba'eta ombopaga ma kunha itavy rei ete va'ekue. Ha'e va'e ma itavy reia py omongy'apa va'ekue yvy regua kuery, ha'e opo py ae Nhanderuete rembiguai kuery ruguy omoë va'ekue teī ombopaga ma ha'e nungakue re — he'i.

³ Aipoe'ive ju:

— Aleluia! Kunha okaia gui hataxí opu'ã 'rā araka'e rā peve — he'i.

⁴ Ha'e ramo vinte e quatro tujakueve joe opena va'ety ha'e irundy temimoingo kuery ma guenapy'ã re ikuai vyomboete avi okuapy Nhanderuete tenda py oguapy oiny va'e. Ha'e vy

— Anhetē ete. Aleluia! — he'i okuapy.

⁵ Ha'e gui peteī ayvu onhendu tenda oĩa gui:

— Nhanderuete rembiguai pendekuai va'e, pembojerovia ke, henonde pejererokyjea rupi pendekuai va'e ha'e javi, yvyigueve ha'e yvatekueve — he'i.

⁶Peteĩ ayvu aendu avi heta va'e kuery ijayvua rami, yy tuvixa va'e ha'e yapu atã va'e revovo rami. Ha'e vy aipoe'i:

— Aleluia! Mba'eta Senhor Nhanderuete Ipo'akapa va'e ae oĩ Juguerekoarã.

⁷Javy'a ke, japoraei ha'e ixupe “Hexakãmba va'e” ja'e, mba'eta ovaẽ ma Vexa'i ra'y omenda aguã ára. Ta'xyrã onhemootyrm̄ba ma guive,

⁸mba'eta ha'e va'e onhemonde aguã ma ajukue iporãve, hexakã ha'e iky'a e'ŷ va'e ome'ëa — he'i okuapy. Mba'eta ajukue iporãve va'e ma iky'a e'ŷ va'e kuery teko porã rupi ikuaria.

⁹Ha'e ramo anjo aipoe'i xevy:

— Embopara ke po rami: “Ovy'a ete 'rã okuapy Vexa'i ra'y omenda aguã ngaru py oenoĩ mbyre kuery.”ⁱ

Aipoe'ive ju:

— Pova'e nunga ma Nhanderuete ayvu anhetẽ va'e — he'i.

¹⁰Ha'e ramo ipy yvy'iry xerenapy'ã re aĩ amboete aguã. Ha'e rami teĩ aipoe'i xevy:

— Ma'ë, ejapo eme evoko rami. Xee voi ndee rami tembiguai aiko, ndeirmão kuery Jesus regua omombe'ua rupi ikuai va'e rami. Nhanderuete anho tema emboete. Mba'eta profeta kuery pe Nhe'ë oikuua uka va'e ma Jesus regua ae.

Vixo vaikue ha'e profeta ramigua re Cristo ipo'aka rã oexaague

¹¹Ha'e gui amaẽ rã yva ojepe'a, ha'e oẽ ouvy peteĩ kavaju xiñ. Hi'árygua pe ma “Ojeroviapy ha'e Anhetê va'e” 'ea. Ha'e va'e ma ha'evea rami joguereko, ha'e teko porã rupi opu'ã 'rã joe.

¹²Hexa ma tata rami hendy. Inhakã re ma coroa heta oĩ. Hexe ipara oiny peteĩ tery avave rei ndoikuuai va'e, ha'e anho e'ŷ vy.

¹³Ijao ma tuguy py omopytã mbyre. Hery oenoĩa ma Nhanderuete ayvu.

¹⁴Hakykue jogueru yva pygua xondaro kuery. Ha'e va'e kuery voi kavaju xiñ va'e áry ikuai, ha'e ajukue xiñ rei iky'a e'ŷ va'e py onhemonde va'e.

¹⁵Herekoa juru gui ma peteĩ kyxe guaxu haimbe va'e oẽ, ha'e va'e py yvy regua kuery omoingo axy aguã. Ha'e rami vy omo'arandu 'rã po pygua ferro guigua py, ha'e onhami 'rã uva Nhanderuete Ipo'akapa va'e poxya rupi.^j

¹⁶Ijao puku re, ha'e hetyma re ma peteĩ tery ipara oiny: “Huvixave ikuai va'e Ruvixave, ha'e senhor ikuai va'e Senhor” he'ia va'e.^k

¹⁷Ha'e gui peteĩ anjo aexa kuaray áry opu'ã ho'amy va'e. Ha'e va'e ma ojapukai atã reve ijayvu yva mbyte rupi guyra oveve va'e ha'e javi pe. Ha'e vy aipoe'i:

i 19.7-9 Mateus 22.1-14   j 19.15 Salmo 2.9

k 19.11-16 Mateus 24.30; 2 Tessalonicense 1.6-10

— Peju ke, pendeaty Nhanderuete ngaru tuvixa va'e ojapoa py,
 18 pe'u aguā huvixave ro'okue, xondaro ruvixa, ipo'akakueve, kavaju ha'e
 hi'árygua kuery ro'okue, opa marāgua ro'okue, escravo ha'e escravo e'ŷ,
 vyvigueve ha'e yvatekueve ro'okue guive — he'i.

19 Ha'e gui ma aexa rā vixo vaikue ha'e vyv regua huvixave kuery ono'ō
 okuapy, ha'e kuery pegua xondaro kuery reve. Ha'e va'e kuery ma kavaju
 áry oī va'e rovai opu'ā aguā ono'ō okuapy, ixupeguia kuery rovai guive.
 20 Ha'e rami tei vixo ombotya nhuā py, profeta ramigua guive. Ha'e va'e
 ma vixo renonde hexa pyrā ojapo vy ombotavy va'ekue vixo ra'angaa
 mbojeroviaa kuery ixuguigua kuaa ukaarā omoīa va'ekue. Ha'e kuery
 mokoīve ma oikove reve omomboa yupa tata guigua, enxofre okaia py.
 21 Ha'e rā amboae kuery ma kavaju árygua ojukapa ijuru gui kyxē guaxu
 oē va'e py. Ha'e ramo ho'okue re ma guyra kuery oveve va'e hevyatām̄ba.¹

Mil ma'etŷ re anha ombotya, ha'e onhemboete ju va'e kuery oexaague

20 ¹Ha'e gui peteī anjo aexa yva gui oguejy ouvy va'e. Opo py
 ogueru vyvukua rokē pe'aa, ha'e peteī corrente tuvixa va'e guive.
²Ha'e gui ojopy teju-jagua, mboi yma guive oiko va'ekue. Ha'e va'e ma
 anha Satanás. Ha'e rami vy mil ma'etŷ peve ojokua.
³Yvykua py omombo vy omboty imoiny. Okē re omoī imbojaarā, mil
 ma'etŷ ojeupity e'ŷa ja ombotavy ve'ŷ aguā vyv regua kuery. Ha'e va'e rire
 ma henonderā omoī ma voiague rami vy opoia 'rā xapy'a'i.

⁴Aexa avi huvixa kuery pegua tenda ikuai va'e. Ha'e va'e py ma
 ombopo'aka pyre kuery oguapy okuapy joguereko aguā. Aexa avi
 Nhanderuete ayvu Jesus regua omombe'uague re ojyryvi kyxī mbyre
 kuery nhe'ē. Ha'e va'e kuery ma vixo vaikue ha'e ha'angaa nombojeroviai
 va'ekue, neī ixuguigua kuaa ukaarā nomoī ukai va'ekue ngova re, neī opo
 re. Ha'e kuery oikove ju, ha'e Cristo reve ipo'aka okuapy mil ma'etŷ re.
⁵Ha'e va'e ma nhemboete jevya jypyguia. Ha'e rā omano va'ekue mboae
 ma ndoikove jevyi 'rā mil ma'etŷ ojeupity e'ŷa ja.

⁶Ovy'a ete, ha'e iky'a e'ŷ va'e 'rā ikuai jypyguia nhemboete jevya py
 onhemboete ju va'e kuery. Ha'e va'e kuery re ma omano jevya aguā
 nda'ipo'akai 'rā. Ha'e rami 'rāgue py Nhanderuete ha'e Cristo pegua
 sacerdote 'rā ikuai. Hexeve huvixa rami 'rā opena okuapy mil ma'etŷ
 re.^m

Anha opoia ma rire ombopagaa rā oexaague

⁷Ha'e gui mil ma'etŷ ojeupity ma ramo Satanás opoia 'rā nhuā py
 ombotyague gui.

¹ 19.17-21 Ezequiel 39.17-20

^m 20.4-6 1 Coríntios 15.20-25; 2 Timóteo 2.12; Apocalipse 5.9,10

⁸Ha'e ramo oẽ vy ombotavypa 'rã yvy regua kuery yvy apy irundyve ikuai rupi, Gogue ha'e Magogue 'epy va'e. Ha'e kuery ha'e javi 'rã omboatypa joe opu'ã aguã. Ye'ẽ rembe re ita kui'i ikuai va'e rami 'rã heta.
⁹Ha'e ramo ha'e kuery ma yvy jave rupi gui oguata jogueruvy vy ojokopa 'rã iky'a e'ŷ va'e kuery rekoaa, tetã Nhanderuete oayvu ete va'e. Ha'e rami teĩ yva gui tata oguejy vy omokanhymba 'rã."
¹⁰Ha'e gui anha imbotavyare omomboa 'rã yupa tata guigua enxofre okaia py. Ha'e py ma oĩ avi vixo vaikue ha'e profeta ramigua rive. Ha'e kuery ma ara py ha'e pyávy ojexavai 'rã araka'e rã peve.

Senhor oikuua pota rã oexaague

¹¹Ha'e gui ma aexa peteĩ tenda guaxu openaaty xiĩ rei va'e, ha'e hi'áry oguapy oiny va'e guive. Ha'e va'e renonde gui ma yvy ha'e yva regua okanhymba, ndojouavei oĩ aguã.
¹²Aexa avi omano va'ekue, yvatekueve ha'e yvyigueve guive. Ha'e kuery ma tenda renonde ojexa uka vy opu'ãmba okuapy. Ha'e ramo oipe'aa kuaxia para ikuai va'e, ha'e amboae kuaxia avi oipe'aa, tekove oguereko va'e kuery rery oĩa. Ha'e rami vy omano va'ekue re oikuua potaa 'rã mba'emo ojapoague re, kuaxia ikuai va'e re ipara oĩa rami vy.^o
¹³Ye'ẽ gui ou 'rã omano va'ekue ha'e py ikuai va'ekue. Omanogue retã gui avi 'rã ou. Ha'e ramo peteĩ-teĩ re oikuua potaa 'rã mba'emo ojapoague re.
¹⁴Ha'e ramo omanogue retã py ikuai va'ekue omombopaa 'rã yupa tata guigua py. Ha'e va'e yupa tata guigua ma omano jevy aguã ae oĩ.
¹⁵Kuaxia para tekove oguereko va'e kuery rery oĩa re amongue rery ndojouai ramo omomboa 'rã yupa tata guigua py.

Yva pyau ha'e yvy pyau oexaague

21 ¹Ha'e gui aexa yva pyau ha'e yvy pyau, mba'eta yva ha'e yvy jypy guare ma okanhy ma, ye'ẽ voi jipovei ma.^p
²Aexa avi tetã iky'a e'ŷ va'e, Jerusalém pyau yva gui oguejy rã, Nhanderuetea guigua. Ha'e va'e ma iporã ete, kunhatai omenda ta vy omerã pe onhemoatyrõ va'e rami avi.
³Ha'e gui peteĩ ayvu atã aendu tenda oĩa gui onhendu va'e:
— Ma'ẽ, aŷ gui ma Nhanderuete opyta 'rã avakue mbyte. Ha'e kuery reve ae 'rã oĩ. Ha'e kuery ikuai 'rã ixupegua, ha'e rã Nhanderuete ma oiko 'rã ha'e kuery reve.^q
⁴Ha'e rami vy omombirupa 'rã ha'e kuery rexay. Omano va'e jipovei ma 'rã, nei ipy'a vai va'e voi, haxẽ va'e, nei haxy va'e voi jipovei 'rã, mba'eta jypy guare oaxapa ma — he'i.^r

n 20.8-9 Ezequiel 38.1-9,15 o 20.12 Daniel 7.10; João 5.25-29 p 21.1 2 Pedro 3.13
q 21.3 Ezequiel 37.27 r 21.4 Isaías 25.8

5 Ha'e gui tenda py oguapy oiny va'e aipoe'i:

— Ma'ẽ, opa mba'e ambopyaupa ma — he'i.

Aipoe'ive ju:

— Embopara ke povale ayvu, mba'eta anhetẽ meme vy ogueroviaa aguã ha'eve va'e.

6 Aipoe'ive ju xevy:

— Opa mba'e ojeupitypa ma. Xee ma jypy'igua ha'e opa vyguá, mba'emo mboypyare ha'e ijapopaarã. Ijy'uwei va'e pe ma xee ame'ẽ rive 'rã yvu tekove me'ea gui oy'u aguã.

7 Ha'e nunga ma mba'emo ogueropo'aka va'e kuery peguarã. Xee aiko 'rã ha'e kuery Ruete. Ha'e rã ha'e kuery ma xera'y ha'e xerajy kuery 'rã ikuai.^s

8 Ha'e rã okyje rei va'e kuery, ojerovia e'ŷ va'e, ojou vai pyrã, jojuka va'ety, onhemongy'apa rei va'e, imba'evyky va'e, mba'emo ra'angaa ombojerovia va'e, ha'e ijapu va'e kuery ha'e javi, ha'e kuery rekoarã ma yupa tata guigua enxofre okaia va'e. Ha'e kuery omano jevy aguã oĩ.

Jerusalém pyau regua omombe'u porâveague

9 Ha'e gui sete anjo kuery hy'a'i sete nhomoingo axyarã tynyẽ va'e oguereko va'ekue regua peteĩ ou. Ha'e va'e ma aipoe'i xevy:

— Enhemboja ke ejuvy, taexa uka kunhataĩ omenda va'erã, Vexa'i ra'yra'yxyrã — he'i.

10 Ha'e rami vy nhe'ẽ re aiko reve xereraa peteĩ yvyty tuvixa ha'e yvateve va'e áry. Ha'e vy xevy pe oexa uka Jerusalém tetã iky'a e'ŷ va'e, yva Nhanderuetea gui oguejy ouvy rã.^t

11 Ha'e va'e re ma oĩ Nhanderuete rexakã. Ita hepyve va'e rami hexakã, ita jaspe hendy va'e rami.

12 Ikora ma tuvixa ha'e yvate ete va'e. Doze okẽ oĩ. Okẽ rarõarã ma doze anjo ikuai. Okẽ re ma ipara oiny Israel kuery doze regua ikuai va'e rery.

13 Kuaray oua katy mboapy okẽ oĩ, kuaray ijapu'a'ia katy ma mboapy ju, kuaray puku-a katy ma mboapy ju, ha'e gui kuaray oikea katy ma mboapy ju oĩ.^u

14 Tetã kora re ma doze ita oĩ ijytarã. Ha'e va'e re ma ipara oiny Vexa'i ra'y pegua apóstolo kuery doze ikuai va'e rery.

15 Xereve ijayvu va'e ma peteĩ yvyra po'i'i ouro guigua oguereko mba'emo oa'ãarã, tetã, kora ha'e okẽ oĩ va'e oa'ã aguã.

16 Tetã ma ipuku-a oĩ va'e'ŷ, ipuku-a ha'e ipya joo rami. Yvyra po'i'i py anjo tetã oa'ã rã dois mil e duzentos quilômetros ipuku-a. Ipuku-a, ipya ha'e yvatea ma joo rami meme.

17 Ha'e gui ikora ju oa'ã rã sessenta e cinco metros. Avakue oa'ã jepiaty rami ae avi anjo oa'ã.

s 21.7 1 Crônicas 17.13   **t** 21.10 Ezequiel 40.1-2; Hebreus 12.22-24

u 21.12-13 Ezequiel 48.30-35

¹⁸Kora ma ita jaspe gui ojapo pyre. Ha'e rā tetā ma ouro iky'a e'ŷ va'e guigua, vidro iky'a e'ŷ va'e rami hexakā.

¹⁹Tetā kora ytarā ita ikuai va'e ma ita hepyve va'e opa marāgua py ijegua. Ijyta jypygua ma jaspe guigua. Mokoïa ma safira guigua. Mboapya ma calcedônia guigua. Irundy ma esmeralda guigua.

²⁰Teĩ nhiruïa ma sardônio guigua. Mboapy memea ma sárdio guigua. Sete-a ma crisólito guigua. Oito-a ma berilo guigua. Nove-a ma topázio guigua. Dez-a ma crisópraso guigua. Onze-a ma jacinto guigua. Ha'e gui doze-a ma ametista guigua.

²¹Doze okẽ oĩ va'e ma doze pérola. Peteĩ-teĩ okẽrā ma peteĩ pérola oĩ. Tetā mbyte rupi tape guaxu oaxa va'e ma ouro iky'a e'ŷ va'e guigua, vidro rami hexakā.

²²Tetā py xee ndaexai templo, mba'eta templo 'rāgue py Senhor Nhanderuete Ipo'akapa va'e ha'e Vexa'i ra'y oĩ.

²³Tetā rupi kuaray neĩ jaxy nomoexakāi teĩ ha'eve, mba'eta Nhanderuete rexakā ae oexape, ha'e Vexa'i ra'y ma tataendy rami omoexakā.

²⁴Tetā rexakāa rupi ma amboae regua kuery 'rā ikuai. Ha'e py 'rā yvy regua huvixave kuery ogueru mba'emo porâgueve oguereko va'e.

²⁵Okẽ ikuai va'e ma nonhembotyi 'rā ara py, ha'e rā pytū ma ndoikoi ha'e py.

²⁶Ha'e py amboae regua kuery mba'emo porâgueve anho 'rā ogueru imboetearã.

²⁷Ha'eve'ŷ va'e ma ndoikei 'rā ha'e py, neĩ ojeguarupy, e'ŷ vy apua rupi ikuai va'e. Ha'e pygua kuery ma tekove oguereko va'e vy Vexa'i ra'y pegua kuaxia re hery oĩa va'e kuery anho.

22 ¹Xevy pe anjo oexa uka avi yakā tekove me'ëa. Ha'e va'e ma itaendy rami hexakā, Nhanderuete ha'e Vexa'i ra'y renda openaaty oĩa gui oxyry ovy va'e.

²Tape guaxu oĩ va'e mbyte rupi hi'aí yvyra tekove me'ëa, yakā rembe rovaive re guive. Ha'e va'e ma doze hi'a va'e, jaxy nhavõ hi'a mboae va'e. Yvyra rogue ma heta va'e kuery joegua e'ŷ-e'ŷ mongueraarã oĩ.²

³Jipovei ma 'rā ayvu vaipy. Tetā re 'rā oĩ Nhanderuete ha'e Vexa'i ra'y renda openaaty. Ixupegua kuery omboete 'rā okuapy,

⁴ha'e hova oexa 'rā guive. Ha'e rā ha'e kuery rova re ma oĩ 'rā hery.

⁵Ha'e py pytū jipovei ma ramo ha'e pygua kuery ikuai rupi tataendy nomoexakāi, neĩ kuaray ndojopei teĩ ha'eve, mba'eta Senhor Nhanderuete ae 'rā omoexakā. Ha'e ramo ha'e kuery huvixa rami 'rā opena araka'e rā peve.

Kova'e kuaxia re ayvu oĩ va'e anhetẽ ete memea re ijayvua

⁶Ha'e gui aipoe'ive ju xevy:

— Pova'e ayvu ma oguerovia pyrā ha'e anhetē va'e meme. Senhor profeta kuery nheẽ Ruete va'e ma guembiguai kuery ikuaria py ombou ojeupegua anjo are'ŷ'i re mba'lemo oiko valerā oikuaa uka aguã, tenonderā omoĩ ma voilague rami vy.

⁷Ma'ẽ, are'ŷ re 'rā aju. Ovy'a ete 'rā okuapy kova'e kuaxia para re ayvu oĩ va'e rupi ikuai va'e.

Nhanemoneta ha'e nhandereroayvu porãague

⁸ Ha'e nunga xee João ae aendu ha'e aexa. Ha'e nunga aendu ha'e aexa vy ikuaa ukaa anjo py yvy'iry aĩ xerenap'yã re amboete aguã.

⁹ Ha'e ramo aipoe'i xevy:

— Ma'ẽ, ejapo eme evoko rami. Xee ma ndee rami avi tembiguai aiko, nde-irmão kuery profeta ha'e kova'e kuaxia re ayvu oĩ va'e rupi ikuai va'e ha'e javi ramigua. Nhanderuete ae 'rā remboete — he'i.

¹⁰ Aipoe'ive ju:

— Eikuua uka e'ŷ eme kuaxia re ayvu oĩ va'e, mba'eta hi'ára namombyryvei ma.

¹¹ Tove heko vai va'e kuery taeko vaive tema. Tove heko ky'a va'e kuery taeko ky'ave tema. Ha'e rā heko porã va'e ma teko porã rupi anho ta'ikuai, ha'e heko ky'a e'ŷ va'e ta'ikuative tema teko ky'a e'ŷa rupi.

¹² Ma'ẽ, xee aju 'rā are'ŷ re, aru 'rā guive peteĩ-teĩ oikoague repy ame'ẽ va'erā.

¹³ Xee ma jypy'igua ha'e opa vyguia, mba'emo mboypyare ha'e ijapopaarā.

¹⁴ Ovy'a ete 'rā okuapy [Vexa'i ra'y ruguy py] oao ojoi va'e, ha'e rami vy yvyla 'a tekove me'ẽa va'e ho'u, ha'e tetã rokẽ rupi oike aguã.

¹⁵ Ha'e rā tetã rovai rupi ma jagua rami ikuai va'e 'rā opyta, imba'evyky va'e, onhemongy'apa va'e, jojuka va'ety, mba'emo ra'angaa ombojerovia va'e, ha'e ijapuxie vai va'e apu rupi rive ikuai va'e ha'e javi.

¹⁶ Xee Jesus ma xejeupegua anjo ambou peẽ igreja pygua kuery pe ha'e nunga aikuaa uka aguã. Xee ma “Davi rapokue renhoi” 'epy va'e, hamymino aiko, ha'e jaxy-tata ko'ẽ mbija hexakãmba va'e guive — he'i.

¹⁷ Nhe'ẽ ha'e ta'yxyrã ma

— Eju — he'i ixupe.

Tove oendu va'e voi

— Eju — te'i.

Tove ijy'uvei va'e voi tonhemboja touvy, yy tekove me'ẽa oy'uxe va'e rei tojopy rive.^w

Kuaxia para opaa py ijayvuague

¹⁸ — Po rami kova'e kuaxia para re ayvu oĩ va'e rendua kuery ha'e javive pe xeayvu. Ayvu oĩ va'e áryve amongue omoïve ri ramo hexe ju 'rā Nhanderuete omoĩ nhomoingo axyarã kova'e kuaxia re ipara oiny va'e.

^w 22.17 Isaías 55.1,2; João 4.13,14; 7.37-39

¹⁹Ha'e kova'e kuaxia re ayvu oĩ va'e gui amongue mba'emo'i teĩ oipe'a ramo ixugui Nhanderuete oipe'a 'rã yvyra'a ho'u aguã, tetã iky'a e'ý va'epy oike aguã, ha'e kova'e kuaxia re mba'emo porã oĩ va'e ojopy aguã.

²⁰Ha'e nunga kuaa ukaa aipoe'i:

— Anhetẽ are'ý re 'rã aju — he'i.

Amém. Eju, Senhor Jesus.

Ogueroayvu porãague

²¹Tove peẽ kuery ha'e javive tapendu Senhor Jesus penemboaxyá.